

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 14 december.

2 § Avsägelser

Förste vice talmannen meddelade att *Lage Rahm* (mp) av sagt sig uppdragen som suppleant i utrikesutskottet och försvarsutskottet samt att *Rune Wikström* (m) av sagt sig uppdraget som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelser.

3 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Förste vice talmannen meddelade

att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält *Rune Wikström* som ledamot i miljö- och jordbruksutskottet och *Staffan Appelros* som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet samt

att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält *Max Andersson* som suppleant i utrikesutskottet och *Maria Wetterstrand* som suppleant i försvarsutskottet.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i miljö- och jordbruksutskottet

Rune Wikström (m)

suppleant i utrikesutskottet

Max Andersson (mp)

4 § Meddelande om partiledardebatt

Förste vice talmannen meddelade att *onsdagen den 16 januari 2008 kl. 09.00* skulle partiledardebatt äga rum.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2007/08:44 till utbildningsutskottet

Skrivelse
2007/08:42 till justitieutskottet

EU-dokument
KOM(2007)722 till miljö- och jordbruksutskottet

Samhällsekonomi och finansförvaltning

6 § Samhällsekonomi och finansförvaltning

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU2
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning (prop.
2007/08:1 delvis).

Anf. 1 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (m):

Herr talman! I detta betänkande behandlas verksamheten inom utgiftsområdet Samhällsekonomi och finansförvaltning. Två mål beskriver verksamhetens innehåll. Det första är att den statliga verksamheten sköts korrekt, effektivt och rationellt. Det andra målet är att skapa stabila förutsättningar för det finansiella systemet genom analys, tillsyn och reglering av de finansiella institutionernas agerande på marknaden, ett gott konsumentskydd och genom att förvaltningen av statens skulder sköts.

Området Effektiv statsförvaltning handlar om granskning, ekonomisk styrning och utveckling av den statliga verksamheten samt statliga arbetsgivarfrågor, statistik, prognoser och fastighetsförvaltning. Området Finansiella system och tillsyn omfattar tillsyn och reglering av de finansiella marknaderna, statsskuldsförvaltning och statligt finansierings- och garantilåntagande. Här finns myndigheter som Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Bokföringsnämnden och PPM. Hit hör också finansiell

redovisning, internationellt finansiellt arbete och tillsyn av spelmarknaden genom Lotteriinspektionen.

Herr talman! I betänkandet finns fyra reservationer från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet samt tre särskilda yttranden från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Prot. 2007/08:48
20 december

*Samhällsekonomi och
finansförvaltning*

Anf. 2 SONIA KARLSSON (s):

Herr talman! Riksdagens majoritet har genom rambeslut valt en annan inriktning än den vi förespråkar. Vårt förslag på utgiftsområdet överstiger denna ram med 10 miljoner kronor och kan således inte tas upp till formell behandling. Därför vill vi inte delta i beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2 utan hänvisar till den röstförklaring som vi ger i det särskilda yttrande som återfinns i betänkandet.

Utgiftsområde 2 rör, som vi precis har hört, Samhällsekonomi och finansförvaltning. Under detta område behandlas en rad viktiga frågor som på många sätt skapar förutsättningar för en god samhällsekonomi med en väl fungerande finansmarknad men också för de institutioner som direkt är med och skapar förutsättningarna för riksdagens budgetarbete. Det finns därför många frågor värda att lyfta fram, men jag tänkte i dag koncentrera mig på två områden, och jag vill ställa två frågor till den borgerliga majoriteten.

Det första området rör den amerikanska bolånekrisens effekter på ekonomin. Bolånekrisen har redan haft effekter i USA – effekter som sedan har spridits över världen. Europeiska centralbanken agerade så sent som den här veckan för att mildra konsekvenserna av krisen.

Nu måste regeringen ta sitt ansvar och informera om hur det ser ut för svensk del. Sverige är ett litet land som är beroende av omvärlden. Därför är det viktigt att kunna agera om så behövs. Vi i oppositionen är beredda att bistå regeringen om behov skulle uppstå, men då krävs det att vi får nödvändig information. Vi har vid flera tillfällen bett regeringen att fortlöpande hålla oss informerade om utvecklingen, men hittills har vi inte fått någon information.

Utskottsmajoriteten skriver att om vi skulle hamna i en situation av omfattande finansiell instabilitet är vikten av nationell sammanhållning stor, och man förutsätter att regeringen i ett sådant läge skulle ta initiativ till information och samråd med riksdagen.

Men då är det ju så dags! Vi vet ju hur det var förra gången Sverige hamnade i en stor ekonomisk kris, hösten 1992. Då väntade regeringen Bildt med att be om hjälp tills krisen redan slagit till på allvar.

Vi socialdemokrater är beredda att ta vårt ansvar vid en krissituation, men för att det ska vara möjligt måste regeringen framöver kontinuerligt informera oppositionspartierna om förhållandena i den finansiella sektorn.

Det borde dessutom vara av intresse för utskottsmajoriteten. Stefan Attefall, skulle inte ett samlat finansutskott kunna ställa krav på fortlöpande information från regeringen?

Det andra området handlar om finansmarknaden här hemma i Sverige. Under hösten har en stor investmentbank fått hård kritik av Finansinspektionen för allvarliga brister i styrningen och kontrollen av företags verksamhet. Det har fått direkta konsekvenser för det enskilda företaget och indirekt lite för regeringen också, men effekterna för den

svenska finansmarknaden i stort har inte uppmärksammat tillräckligt. Finns det fler svenska banker vars styrning och kontroll visar lika stora brister? Vi socialdemokrater vill att Finansinspektionen ska få ytterligare resurser för att granska finansmarknaden. Vi har i vårt budgetförslag 10 miljoner mer än regeringen. Jag undrar varför ni försitter chansen att stödja vårt förslag.

Herr talman! Jag yrkar härmed bifall till reservationerna 1 och 3.
(Applåder)

Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! Vänsterpartiets budgetförslag på det här området har också fallit, även om vi har en lägre ram än majoriteten. Vi vill lägga ned Konjunkturinstitutet och i stället satsa på Statistiska centralbyrån och Finansinspektionen.

Under valrörelsen var de borgerliga partiledarna upprörda. De var arga över en del myndigheters politiska ställningstaganden, och efter valet skulle de ändra på detta. Då lade de ned den myndighet som forskade ute på arbetsplatser för att studera arbetsmiljöns påverkan på plats. Den ansågs som mycket opinionsbildande. Men Konjunkturinstitutet är kvar, trots att det så tydligt har tagit ställning för en politiskt kontroversiell ekonomisk teori. Som Anders Borg sade i Svenska Dagbladet i höstas: Det är positivt att de har synpunkter på ekonomisk och finansiell politik.

Teorin om jämviktsarbetslöshet är ett sätt att försöka slå fast att det inte går att ha full sysselsättning. Den har varit oerhört populär hos dem som förlorade makt och pengar på västvärldens goda sysselsättning under efterkrigstiden, då de som köpte arbete blev tvungna att betala riktiga löner. Ur deras perspektiv var det arbetskraftsbrist, och det får vi höra i debatten också i dag. Teorin om jämviktsarbetslöshet handlar om att alltid betona risken för att arbetslösheten ska bli för låg och inflationen börjar galoppera i väg.

Jämviktsarbetslöshet framställs som självklar av Konjunkturinstitutet. Det är sant att det är en utbredd teori, men det är en kontroversiell teori.

Joseph Stiglitz, som bland annat varit chefsekonom för Världsbanken, skrev till exempel så här i en artikel i The Guardian för ett år sedan:

”Även om de flesta centralbanker är inflationshökar, är det ställningstagandet en fråga om religion, inte om ekonomisk vetenskap. Det finns helt enkelt få eller inga empiriska bevis för att inflation, vid de låga eller begränsade nivåer som har förelegat de senaste årtiondena, har några betydelsefulla skadliga effekter på produktionen, sysselsättningen, tillväxten eller inkomstfördelningen.”

Man kan tycka som Stiglitz tycker, och man kan tycka som Konjunkturinstitutet. Men ingetdera är vetenskapligt fastlagt. Det är politiska åsikter. Skillnaden mellan Stiglitz och Konjunkturinstitutet är att det bara är den ena som försöker förneka sin opinionsbildande verksamhet.

Med Stiglitz synsätt är det rimligt att prata om regeringens och Riksbankens ansvar för konjunkturutvecklingen. Det är medvetna beslut som har lett till att Sverige i dag har en mycket högre arbetslöshet än vad vi hade på den tiden då de keynesianska resonemangen var vägledande för politiken. Konjunkturinstitutet hade kunnat lägga ansvaret där, men det gör man inte.

Konjunkturinstitutet låtsas som att de politiska besluten på något sätt är automatiska, som att det inte finns några alternativ till dem, som att det inte finns någon ansvarsfråga att diskutera, utan Riksbanken *måste* ingripa, och fackföreningsrörelsens ansvar är att inte kräva högre löner än vad Konjunkturinstitutet ordinerar.

Konjunkturinstitutet bedömer hur hög jämviktsarbetslösheten är. Nu säger de att den är på 6,2 procent i den närmaste framtiden. Är det en strikt vetenskaplig process utan politiska bedömningar? Låt oss i så fall få se de uträkningarna!

Det är en sliten jämförelse att kalla nationalekonomerna för profeter. Men vad ska man annars säga? Konjunkturinstitutet träder precis som det gamla prästerskapet fram och säger: Vi har skådat empirin och kommit fram till att regeringen har rätt också den här månaden. Fråga oss helst inte: Hur?

Det är skrottretande att kalla det något annat än opinionsbildning.

När Konjunkturinstitutet säger att den ökade arbetslösheten i början av 90-talet *tvingade* de dåvarande regeringarna att skära ned är det en politisk åsikt, framställd som en nödvändighet. Det finns gott om exempel på regeringar som har gjort annorlunda med goda resultat.

När Konjunkturinstitutet driver linjen att det i allt väsentligt var nödvändigt att Riksbanken höll styrräntan på en hög nivå och därmed förvärrade arbetslösheten är det förstås politisk opinionsbildning. De kunde i stället ha beskrivit olika tänkbara utfall av olika valmöjligheter.

Till skillnad från Anders Borg anser vi inte att myndigheter ska bedriva opinionsbildning. Jag tycker inte, som Anders Borg, att det är positivt att myndigheter går ut och har synpunkter på ekonomisk och finansiell politik. De är myndigheter.

Nej, vi vill inte se ett konjunkturinstitut som opinionsbildar, vare sig de är för eller emot politiska beslut eller för eller emot fackföreningsrörelsen. Det är inte deras uppgift.

Vi behöver bra statistik över hur ekonomin utvecklas. Det kan Statistiska centralbyrån göra. Vi behöver politiska beslut om hur vi ska tolka den statistiken och vilka åtgärder som är lämpliga. Det kan riksdag och regering göra.

Vad vi inte behöver är ett konjunkturinstitut som tar som sin uppgift att opinionsbilda kring sina religiösa ställningstaganden, för att använda Stiglitz ordentligt tillspetsade ord. När jag säger att vi inte behöver det menar jag vi som i allmänheten och den demokratiska processen.

Jag yrkar bifall till reservation nr 4. Den handlar om bnp som välfärdsmått. Det är kanske inte något vi går och tänker på så här i jultider precis. Men det vi gör nu i jultider påverkar bnp:n väldigt mycket. Jag tror också att vi kan vara väldigt överens om att bnp som välfärdsmått är otillräckligt, framför allt med tanke på den debatt som nu har varit under en väldigt lång tid kring klimatförändringar. Låt mig ge ett par exempel, herr talman!

Om en naturkatastrof i form av en storm ödelägger stora delar av ett lands skogsbestånd stiger bnp på kort sikt, eftersom avverkningen av skogen då ger ökade penningflöden. Ingen hänsyn tas till förlusten av skog eller till förlusten av biologisk mångfald eller till skogen som socialt värde för rekreation.

Ett annat exempel gäller Mexiko där markanvändning och bekämpningsmedel har slagit ut insektsfaunan så att man får pollinera växterna för hand i stället för genom insekter. Det märks inte heller i bnp.

Jag tror nog att vi kan vara ganska överens om att vi kan ha olika synsätt i partierna när det gäller vad vi vill använda som mått och vad som skulle behöva vägas in. Men skulle inte det kunna vara en bra politisk diskussion att föra? Vad är det vi vill använda vår ekonomi till?

Nu har ju till och med Kristdemokraterna kommit fram till att miljön är väldigt illa ute och att man kan höja bensinskatten. Även Moderaterna har kommit fram till sådana ställningstaganden. Ja, man har till och med kommit fram till att man behöver satsa på välfärden. Då har vi ju en grund att diskutera utifrån.

Vi i Vänsterpartiet vill därför tillsätta en parlamentarisk beredning som studerar de här frågorna, tar fram olika underlag och lämnar förslag på välfärdsåtgärder för att beskriva en hållbar utveckling.

Anf. 4 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp):

Herr talman! Ledamöter! Jag vill först hänvisa till Miljöpartiets särskilda yttrande i ärendet som handlar om det som står i den här tidningsartikeln, som jag har med mig. Det handlar om jämställdhet eller snarare brist på jämställdhet. Just den här artikeln i Dagens Nyheter i dag handlar om skillnader när det gäller män och kvinnor och deras löner i fråga om höga statliga chefsbefattningar.

Brist på jämställdhet mellan könen kan vi i dag fortfarande se överallt i samhället. Vi kan se diskriminering av kvinnor när det gäller till exempel tillsättning av chefer, löner och anställningsformer.

Löneskillnaderna har visserligen minskat något sedan år 2000, men fortfarande har män högre löner än kvinnor, även när man rensar bort olika variabler som att män till exempel har andra yrken och att män innehar just chefsbefattningar, som normalt ger högre lön. Att det fortfarande är skillnader när det gäller lön är självklart helt oacceptabelt i ett modernt samhälle som vårt.

En kvinnlig chef i ett medelstort företag sade till mig i går: Det händer faktiskt rätt ofta att även vi kvinnor värderar män högre än kvinnor trots likvärdig kompetens.

Det är en fråga om normer i samhället och om attityder. De är svåra att ändra på, men det är viktigt att man jobbar med dem.

Demoskop har gjort en attitydundersökning på uppdrag av investmentbolaget Investor. Den handlar om chefer. I stort sett ansåg nio av tio kvinnor att deras kompetens inte togs till vara på arbetsplatsen. Sju av tio kvinnor ansåg dessutom att de inte märkt några förbättringar de senaste åren, trots den många gånger livliga debatt som förekommit i medierna, på storbolagens stämmor och i politiska församlingar.

Samtidigt kan man se, i samma undersökning, att männen å sin sida tycker att det är svårt att få tid till sina barn och att ta tillräckligt ansvar för hemmet om man samtidigt ska säga ja till chefsbefattningar. Över 80 procent tyckte så. Ungefär 80 procent av männen tyckte också att det var svårt för deras partner att göra karriär samtidigt som de själva gjorde det.

Både män och kvinnor ansåg att förändrade arbetstider hade störst betydelse för att åstadkomma en förändring. En åtgärd där män och kvinnor skilde sig åt gällde möjligheten till delat ledarskap. 54 procent av kvinnorna förespråkade det och 32 procent av männen.

Det handlar nog också på många företag och organisationer om att se på vilket sätt man arbetar på för att kunna locka fler kvinnor till chefsposter.

Demoskopundersökningen visade också att både män och kvinnor både skulle vilja kunna satsa på karriär och skulle vilja tillbringa mer tid med sina barn. Att också männen anser det menar man i undersökningen är en klar attitydförändring. Det bör noteras och ses som en vilja från männens sida till mer jämställdhet.

Den här attitydförändringen bland männen borde också ses som en utmaning för de politiska partierna, en utmaning som vi som politiker borde fundera på. Det handlar om på vilket sätt vi kan skapa förutsättningar för att möta detta och underlätta i arbetslivet, så att dagens kvinnor och män som vill kunna kombinera karriär med mer tid för barnen ska kunna göra det.

Varannan man anser att mäns vilja att göra karriär har minskat de senaste åren. Det förklaras med chefsjobb som har blivit mer krävande samtidigt som fler män vill ha balans i livet, enligt de slutsatser som gjordes i undersökningen.

Vi kan konstatera att lönegapet mellan kvinnor och män fortfarande är stort, åtminstone 8 procent. Mot den bakgrunden anser vi i Miljöpartiet att vi under den innevarande mandatperioden borde kunna ta steg för att avskaffa den könsrelaterade lönediskrimineringen på den svenska arbetsmarknaden.

Men om vi föresätter oss att åstadkomma detta krävs det också att arbetsmarknadens parter tar sitt fulla ansvar.

I Miljöpartiet de gröna är vi uppenbarligen, till skillnad från regeringen, beredda att verka för att statskassan ska bidra med sin del för att skapa jämställda löner.

I vårpropositionen deklarerade regeringen målet om att jämställda löner ska ha genomförts i den statliga sektorn till 2010. Vi kan konstatera att det ännu så länge inte finns medel aviserade till detta mål. Vi i Miljöpartiet har föreslagit att vi ska göra detta genom att avsätta 170 miljoner kronor 2008, 340 miljoner 2009 och 500 miljoner 2010 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamheter.

Herr talman! Någon gång måste vi börja, och vi tycker att det nu är hög tid att sätta i gång.

Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! En riksdagsdebatt med rubriken "Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning" låter kanske inte så spännande. Men bakom rubriken ryms viktiga samhällsfunktioner som hela vår ekonomi är beroende av. Här finns myndigheter som Finansinspektionen, Riksrevisionen, Ekonomistyrningsverket, Konjunkturinstitutet och styrningen av statlig förvaltning.

Jag skulle vilja börja med att sätta in det här i ett lite större sammanhang. Numera är det väl ingen i denna kammare som egentligen ifrågasätter marknadsekonomin. Sedan Berlinmuren föll har den gamla motsättningen mellan planhushållning och marknadsekonomi rasat ihop. Men förståelsen för hur marknadsekonomin fungerar och vilka förutsättningar som krävs för att den ska fungera på ett bra sätt kanske inte alltid är så välutvecklad i kammaren.

För att kunna genomföra fria transaktioner, sälja och köpa, med utbud och efterfrågan i ekonomin behövs tydliga regler om ägande och om att överföra ägande från någon till en annan. Utan grundläggande fri- och rättigheter och utan privat ägande är förutsättningarna för marknadsekonomi, för innovationer och entreprenörskap alldeles för osäkra för att kunna äga rum på ett effektivt sätt.

Modern ekonomisk forskning visar också tydligt att en väl fungerande marknadsekonomi förutsätter institutioner. Då menas formella institutioner som exempelvis lagstiftning och rättsväsende liksom informella som värderingar, exempelvis hederlighet, i affärssuppgörelser.

Företrädare för modern institutionell ekonomisk teori hävdar just betydelsen av sådana institutioner som lagar, förordningar, normer och sociala konventioner för en sund marknadsekonomi. Både 1993 års Nobelpristagare i ekonomi Douglass C. North och Nobelpristagaren från 1991 Ronald Coase är kända företrädare för denna forskning. De påpekar att institutionerna, som är detsamma som spelreglerna i samhället, är oerhört viktiga.

En ekonomi som vilar på väl fungerande institutioner utmärks av låg osäkerhet. Hög osäkerhet däremot skapar merarbete, tar tid och kostar pengar för att kompensera och reducera just den här osäkerheten.

Låt mig ta ett konkret exempel. Hemma kan jag beställa två ton singelgrus till min garageuppfart. Lastbilen kommer på dagen när jag är på jobbet och lämpar av ganska exakt två ton grus på min garageuppfart. Jag får en räkning, och jag betalar kalaset, snabbt, smidigt och enkelt.

Men om grusföretaget och jag själv inte litade på varandra skulle jag behöva ta ledigt från jobbet för att vakta när lastbilen kommer. Jag skulle behöva kontrollväga gruset och tvingas betala kalaset kontant. Plötsligt blir vår affärssuppgörelse krånglig och dyrbar. Vi får höga transaktionskostnader för att göra en enkel affär. Sådant hämmar tillväxten. Det är det här som ofta är problemet i många ekonomier som inte har just goda institutioner.

Alla ekonomiska transaktioner är med historiken Karl Polanyis ord inbäddade i sociala relationer och institutionella förutsättningar. Marknadsekonomi behöver ordning och reda, spelregler, inte bara för att minimera transaktionskostnader utan för att över huvud taget uppstå och kunna fungera. Den ordningen har inte alstrats spontant, utan den har att göra med vårt kulturarv, vad som har skett under många år, betoningar som vi själva har gjort av vad som är rätt och fel, vad som är god karaktär, hederlighet, duglighet och arbetsetik.

Därför är utgiftsområde 2, Samhällsekonomi och finansförvaltning ett viktigt område i statsbudgeten. Här ryms, som sagt var, centrala myndigheter som har till uppgift att övervaka etiken på finansmarknaden, spelreglerna i ekonomin, att statsfinanserna är långsiktigt hållbara och att det

också finns statistik för medborgarnas och beslutsfattarnas ställningstaganden.

Herr talman! Värdegrundens betydelse ska inte heller underskattas för att skapa en effektiv och rättskaffens statsförvaltning. Ett nytt delmål har införts som lyder: De statsanställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statstjänsteman. Det är när statsförvaltningen grunnar allt djupare på de värden den ska förmedla och stå för som demokratin fördjupas och rättssamhället stärks. Det var något som Demokratiutredningen som blev klar i början på 2000-talet också påtalade. Det har, som sagt var, inte hänt så jättemycket sedan dess. Men här jobbar nu den nya regeringen på att förverkliga de tankarna.

Herr talman! När vi kommer till oppositionens motioner och reservationer noterar jag med intresse att både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill öka anslagen till Finansinspektionen. Det låter ambitiöst och behjärtansvärt. Men sanningen är den att Finansinspektionen under senare år har fått allt högre anslag, både av den tidigare regeringen och den nuvarande regeringen. Så sker också nu inför nästa budgetår.

Finansinspektionen säger själv att de knappast kan växa mycket snabbare än vad de gör. En ansvarsfull regering ökar anslagen till Finansinspektionen successivt utifrån en seriös behovsanalys och en takt som leder till ett effektivt resursutnyttjande av skattebetalarnas pengar.

Vänsterpartiet vill dessutom lägga ned Konjunkturinstitutet. Att lägga ned KI är ungefär som att slänga bort termometern för att man inte gillar den temperatur som visas. Konjunkturinstitutets uppdrag är just att mäta temperaturen på ekonomin. Det vill Vänsterpartiet inte vara med om. Prognosen ska göras utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet och ska tjäna som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Att inte studera konjunkturförlopp borde väl liknas vid att stoppa huvudet i sanden. Frågan är hur Vänsterpartiet vill att ett riktigt och rätt konjunkturinstitut ska arbeta.

Det är uppenbart att Vänsterpartiet ogillar Konjunkturinstitutet på grund av deras slutsatser, just för att de försöker bygga sina metoder på vetenskap och beprövad erfarenhet. Finanspolitiska rådet ska avskaffas för att de ”ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer”. Vetenskap är tydligen fel då den kommer fram till andra slutsatser än Vänsterpartiets Ulla Andersson.

Herr talman! Jag vill yrka bifall till förslaget i finansutskottets betänkande nr 2.

Anf. 6 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Det är lite intressant att höra att det tydligen finns en skillnad i regeringen. Anders Borg tycker att det är jättebra att Konjunkturinstitutet har politiska åsikter och kommenterar politiska och ekonomiska finansiella beslut. Han erkänner att det är så, medan Stefan Attefall i kammaren säger att de inte alls är ute och diskuterar politik. Det är ungefär som att vetenskap är något av naturen givet. Det finns faktiskt olika synsätt som slår igenom i den så kallade vetenskapen, eller hur? Det är alltid bra med forskning. Det har vi absolut ingenting emot. Men när det gäller resultat är det politiska bedömningar. Konjunkturinstitutet kliver ut och gör sådana bedömningar.

Prot. 2007/08:48
20 december

*Samhällsekonomi och
finansförvaltning*

Joseph Stiglitz är inte precis någon vänstermänniska i mina ögon, jag tror inte i Stefan Attefalls ögon heller. Han gör samma bedömning som vi att det här inte är vetenskap, utan det är politiska åsikter. Jag tycker att det skulle kunna klä finansutskottets ordförande att erkänna det.

Det är hela tiden i det här vi lever i samhället i dag. Det är det som klär den här debatten. Allting är ungefär som av naturen givet. De ekonomiska teorierna och de ekonomiska modellerna bara är så för att så måste man göra.

De är inte applicerbara direkt på hur människor fungerar. Att människor gör olika ställningstaganden individuellt eller kollektivt är inte heller med i sådana här modeller. Inte heller konsekvenserna av de ekonomiska teorierna kommer fram på ritbordet. Det är det som vi diskuterar.

Så, Stefan Attefall, gör du en annan bedömning än Anders Borg och Joseph Stiglitz, eller? Lyssnade du inte när jag sade att SBC kunde utföra arbetsuppgifterna att mäta temperaturen i stället?

Anf. 7 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Jag vill säga två saker. För det första: Det finns självklart ingen exakt vetenskaplig sanning när det gäller nationalekonomi. Det kan vi vara överens om. För det andra: Jag har personligen inte alltid tyckt om alla slutsatser som Konjunkturinstitutet genom historien har levererat, men jag kräver av Konjunkturinstitutet att de efter bästa förmåga och med hög kompetens ska söka efter bästa möjliga vetenskapliga metoder för att göra prognoser och bedöma ekonomins utveckling. Det kravet ska vi ställa på dem. Det ska de söka efter. Man ska inte sluta söka efter sanningen bara för att man inte kan finna den perfekta sanningen i alla lägen.

Jag har ett stort förtroende för att Konjunkturinstitutets ledning och personal utifrån vetenskapliga metoder försöker fånga vad som går att fånga i form av prognoser och förståelse för hur ekonomin fungerar. Jag tycker att de lyckas ganska bra med detta. Perfekt blir det aldrig. Men jag skulle aldrig gå så långt som Ulla Andersson gör och säga att jag ogillar hela deras arbete bara för att jag inte gillar slutsatserna.

Det är det som är skillnaden. Ulla Andersson tycker att vetenskap är lika med att tycka som hon, inte vad som är vetenskapligt beprövad erfarenhet. Det är, som jag sade i mitt anförande, som att slänga bort termometern för att man inte gillar den temperatur den visar.

Anf. 8 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag tror att vi alla är trötta inför julen, men jag måste säga att jag blev ännu tröttare efter Stefan Attefalls inlägg.

Jag tyckte att jag var väldigt tydlig. Jag sade att jag ogillar slutsatser som tar politisk ställning. Det är det detta handlar om – inte alls att man inte ska forska eller att vi inte ska lägga resurser på vetenskap och forskning. Diskussionen handlar inte om det, och jag tycker att det skulle klä dig att erkänna detta.

Ekonomiska teorimodeller är också ideologiska och politiska ställningstaganden. Det är därför vi har sju partier här i kammaren i dag. Skulle vi då kunna säga att det är en viss modell som är exakt den rätta, och den ska myndigheterna följa? Det är inte riktigt rimligt, eller hur? Du skulle inte tycka det om det inte riktigt föll dig på läppen. Kanske, jag vet inte.

Vi ska ha en myndighet som kan lägga fram och visa på hur deras forskning bedrivs så att andra kan gå in och bearbeta den och titta på den. Men de politiska kommentarerna och slutsatserna är det vi som ska göra, inte Konjunkturinstitutet – eller hur? De ska också kunna visa olika valmöjligheter. De skulle även kunna visa olika teoretiska modellers bedömningar, men det gör de inte. De sätter på skygglappar. Det finns andra sätt att se på ekonomin som också i så fall kunde komma fram.

Jag tycker att Statistiska centralbyrån kan ta över Konjunkturinstitutets arbetsuppgifter och göra undersökningar hos hushållen, företagen, föra statistik och så vidare. Sedan kan du och jag stå här i kammaren och debattera och diskutera hur vi ska tolka dessa undersökningar. Det är vår uppgift – inte Konjunkturinstitutets.

Anf. 9 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Att vi står här i kammaren och debatterar märker alla som lyssnar på debatten. Den kommer inte att sluta så länge Ulla Andersson är aktiv.

Den nya regeringen har tillsatt en förvaltningskommitté som bland annat har lagt fram ett delbetänkande om just opinionsbildande verksamhet i statliga myndigheter. Arbetet med att analysera Förvaltningskommitténs delbetänkande pågår, och här kan Ulla Andersson delta med synpunkter på just det som är opinionsbildande verksamhet. Jag tolkar det dock som att Ulla Andersson inte har någon seriös ambition att göra en heltäckande analys, utan hon väljer något område där någon myndighet har uttryckt ett förhållningssätt som inte passar just Vänsterpartiets politiska program.

Konjunkturinstitutet har inte, som jag har uppfattat det, försökt uttrycka politiska åsikter, utan de har försökt tolka den vetenskap som de står på. Då gäller det också att tolka huvudstråken i vetenskapen. Det finns alltid enskilda undersökningar och teorier som kan lyftas fram i olika sammanhang. Men det gäller att försöka fånga det huvudsakliga, och det tror jag att Konjunkturinstitutet gör på ett gott sätt. Sedan kommer deras slutsatser och rapporter att utsättas för offentlig debatt. Ulla Andersson deltar i den med all rätt och ska göra det också.

Men som sagt var: Delta gärna i diskussionen om Förvaltningskommitténs delbetänkande om myndigheters opinionsbildande verksamhet. Delta i regeringens ambition att städa upp i det som kanske har blivit för mycket av opinionsbildande verksamhet, men skjut inte bara på det Vänsterpartiet ogillar, utan försök föra diskussionen på ett principiellt plan!

Om Ulla Andersson känner sig lite trött önskar jag henne en god julledighet!

Anf. 10 SONIA KARLSSON (s) replik:

Herr talman! Jag ställde två frågor till Stefan Attefall: en om att oppositionen fortlöpande skulle få information om förhållandena i den finansiella sektorn, och en om ytterligare pengar till Finansinspektionen. Den fick jag ett svar på.

Jag vill hänvisa till den offentliga hearing som vi hade i finansutskottet angående den finansiella oron. Lars Nyberg från Riksbanken konstaterade där att det finns tillfällen där man kan tala om ett tillsynsglapp. Marknaden har vuxit och utvecklats så snabbt att tillsynen inte har hunnit med. Han menar att det är så i många länder och även i Sverige i viss utsträckning. Han ansåg alltså att Finansinspektionen och Ingrid Bonde skulle behöva ytterligare kapacitet beroende på läget på marknaden.

Ingrid Bonde konstaterade i och för sig att hon hade fått pengar både av den tidigare och av den nuvarande regeringen, men hon sade också att det finns osäkerheter. Vi har banker som är aktiva i Baltikum, och vi vet att det är ett besvärligt läge där som behöver bevakas väldigt nogsamt.

Finansinspektionen har alltså fått mer pengar, men de har också fått många fler uppgifter. De två frågor jag ställde, om den finansiella oron och om hur Finansinspektionen ska kunna ha tillräcklig tillsyn, hänger alltså ihop.

Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Riksbanken och Finansinspektion har en oerhört väsentlig roll att spela för just tillsynen av finansmarknaden och stabiliteten i våra ekonomiska och finansiella system. Det vore kanske tjänstefel av en förvaltningschef att *inte* vilja ha mer pengar, men vi har som sagt var gett mer pengar. Den förra regeringen har gett mer pengar. Jag tror också att det kommer att krävas mer pengar i framtiden, eftersom finansmarknaden växer. Tillsynsområdet växer. Men det gäller att göra det i en vettig takt som gör att vi kan utnyttja resurserna på ett vettigt sätt.

Jag tror också att man måste titta på inte bara resurstillförseln till myndigheter utan också på hur vi ska arbeta. Sonia Karlsson nämnde exempelvis att svenska banker är involverade i många andra länder. Samarbetet på Europainivå blir allt viktigare. Detta kräver åtgärder på flera områden för att stärka tillsynen av det finansiella systemet. Jag tror att vi är överens om att vi behöver satsa på att förstärka även myndighetsresurserna.

Men på en direkt fråga erkänner också Ingrid Bonde att hon har fullt sjå med att få effektivitet i de nya pengar hon fått. Det handlar ju om att rekrytera folk och skola in människor i uppgifterna, vilket också tar sin tid.

När det gäller information till oppositionen om den finansiella oron som vi märker i omvärlden har vi alltså fått rapporter både från Finansinspektionen och från Riksbanken. Vi har haft både interna och externa utfrågningar i utskottet. Det finns alltså ett gott underlag för hela utskottet att bedöma utvecklingen. Skulle behov uppstå av en fördjupad diskussion om problem som dyker upp på den svenska marknaden kommer självklart detta att ske direkt med oppositionens företrädare, men vi har

ett gott beslutsunderlag och en bra kunskapsbild. Där kan vi se att det än så länge är ganska tryggt i den svenska hamnen.

Prot. 2007/08:48
20 december

Anf. 12 SONIA KARLSSON (s) replik:

Herr talman! Jag vill återgå till vad jag sade i mitt inledningsanförande: Vi har ju faktiskt varit med om en stor ekonomisk kris tidigare. Den gången var den borgerliga regeringen väldigt senfärdig, och inte förrän räntan i princip var 500 procent var man villig att fråga oppositionen om hjälp.

Vi vill inte vara med om detta en gång till och tycker därför att oppositionen borde få insyn, särskilt när vi nu ser att det är så oroligt på finansmarknaden. Riksbankens stabilitetsrapport kommer två gånger om året, men vi ser att det händer saker varje dag och varje vecka.

I går var det ABG Sundal som varnade för att SEB och Swedbank nu får skriva av mer, och det är mycket relaterat till att de har affärer i Baltikum.

För SEB var det ytterligare 900 miljoner i nedskrivningar. Det är där som Ingrid Bonde också hänvisade till att vi har två stora utsatta banker. Det ligger nära att vi kan få problem med det.

I dagens Dagens Industri framgår det att det är fråga om ytterligare nedskrivningar på 5,7 miljarder dollar för Morgan Stanley. Det här visar att detta inte alls är över. Vi ser fortfarande inte riktigt hur verkligheten ser ut. Vi menar därför att det finns stora skäl att oppositionen får information. Hela utskottet och oppositionens ledning kan få olika information via till exempel finansministern. Det är klart att det finns viss information som måste hållas sekret, och där måste det vara en mindre grupp.

Men det borde ges mer information på två nivåer. I det här ligger att det finns ett stort behov för Finansinspektionen av ytterligare resurser.

Anf. 13 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Det är riktigt att det finns en hel del oro ute på de finansiella haven. Vad som skiljer situationen i dag från den situation som ändå rådde på 1990-talet är att vi har en annan valutaregim, helt andra ekonomiska fundamenta med låg inflation, bättre konjunktur i omvärlden, höga vinster i banksektorn och att det finns marginaler att ta förluster i andra länder. Det är en helt annan situation som gör att den svenska situationen i statsfinanserna är urstark. Allt detta talar också för att vi har en mycket bättre situation även om det skulle bli ännu mer oroligt ute i omvärlden.

Det är under kontroll i Sverige. Vi har en god överblick över läget. Vi har nyligen fått utförliga rapporter. Om det finns fakta på bordet som kräver ytterligare samråd är jag helt övertygad om att också sådana initiativ kommer att tas från finansministerns sida.

Anf. 14 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Jag kommer att koncentrera mitt inlägg i debatten på två områden i betänkandet. Den första punkten gäller mål för politikområdet Effektiv statsförvaltning och den andra punkten politikområdet Finansiella system och tillsyn. Det är ett område som redan har berörts något i debatten.

*Samhällsekonomi och
finansförvaltning*

Enligt budgetlagen ska riksdagen besluta om mål för politikområden medan regeringen beslutar om mål för verksamhetsområden och verksamhetsgrenar. Målen för politikområdena ska vara långsiktiga. Finansutskottet har vid olika tillfällen påtalat att de mål för politikområdena som anges i budgetpropositionen är mycket allmänt hållna och därför inte direkt uppföljningsbara. Finansutskottet har dessutom vid flera tillfällen kritiserat bristen på resultatindikatorer för politikområdet Effektiv statsförvaltning.

I årets budgetproposition konstaterar regeringen på samma sätt att det saknas bra mått och mätmetoder för att följa upp och beskriva den offentliga förvaltningens samlade förmåga och utveckling. Man föreslår därför en förändring i politikområdets mål i syfte att göra det mer uppföljningsbart. De nya målen för politikområdet som man föreslår är att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt.

Utskottet anser att regeringens ambition att ändra målformuleringen är lovvärd och att tillägget att lösa sina uppgifter rättssäkert gör att målet också blir mer konkret jämfört med tidigare. Samtidigt konstaterar utskottet att rättssäkerhet är ett krav enligt lag. Utskottet anser att det är bra att regeringen i samband med föreslagen ändring i målet för politikområdet betonar vikten av en fungerande resultatredovisning och tillstyrker därför förslagen. Men utskottet anser samtidigt att det finns skäl att utveckla målet ytterligare i linje med att förtydliga riktningen i regeringens ambitioner.

Herr talman! Det är enligt utskottet lämpligt att regeringen återkommer till riksdagen även i frågan om ytterligare utveckling av målet för politikområdet Effektiv statsförvaltning i anslutning till den fortsatta behandlingen av Styretredningens förslag, som enligt uppgift ska ske nästa år.

Riksrevisionens granskning av regeringens styrning av informations-säkerhetsarbetet i den statliga förvaltningen har föranlett en redogörelse från Riksrevisionens styrelse. Redogörelsen är hänvisad till försvarsutskottet, som avser att behandla ärendet under våren. En av slutsatserna i rapporten är att regeringen tydligare än tidigare bör fokusera på informationssäkerhetsfrågorna och att särskilt Försvarsdepartementet och Finansdepartementet närmare bör samordna sitt arbete i dessa frågor.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen ingen samlad bild i arbetet med informationssäkerheten utan lämnar olika delredovisningar under utgiftsområdena 2, 6 och 22. Finansutskottet anser att regeringen bör lämna en samlad och fördjupad redogörelse för informationssäkerhetsarbetet i staten till riksdagen. Det ska vara en redogörelse som spänner över samtliga berörda utgiftsområden.

Herr talman! Regeringen skriver i budgetpropositionen att andelen kvinnor på chefspositioner i staten successivt ökat och att kvoten 2006 uppgick till 34 procent. Man aviserar också insatser för fler kvinnor i ledande befattningar. Ny tillsättningar av kvinnliga myndighetschefer under 2006 var lägre procentuellt sett än föregående år. Det går självklart inte att dra några långtgående slutsatser av ett enda års tillsättningar. Finansutskottet påpekar ändå vikten av att det sker en utvecklingen mot en jämnare könsfördelning bland statens chefer. Under våren kommer också fi-

nansutskottet att ha en utfrågning om statens arbetsgivarpolitik och jämställdhet.

I granskningen av den statliga garantimodellen 2004 konstaterar Riksrevisionen att det saknas en överblick över statens samlade risktagande. Regeringen fick rekommendationer att agera för att garantimyndigheterna skulle ha enhetliga riskredovisningsprinciper. Regeringen gav därefter samtliga myndigheter inom området uppdraget att samordna sin granskning. I Riksrevisionens egen uppföljning av sin granskning 2007 framgår att det uppdrag regeringen gav innebär att Riksgäldskontoret, Exportkreditnämnden och Sida ska göra en riskbaserad redovisning som sammanställs i årsredovisningen för staten. Från och med 2006 års redovisning ska även Bostadskreditnämnden göra detsamma. Man konstaterar att Insättningsgarantinämnden som står för hälften av statens kreditengagemang ännu inte har fått ett sådant uppdrag. Insättningsgarantinämnden kommer att avvecklas som en separat myndighet den 1 januari 2008, och verksamheten kommer att inordnas som ett beslutsorgan inom Riksgäldskontoret. Utskottet förutsätter att regeringen framöver i årsredovisningen för staten kommer att redovisa kostnader och risker också i det kreditengagemang som avser Insättningsgarantinämndens verksamhet.

Herr talman! Vid en internutfrågning i utskottet under hösten framhöll Finansinspektionens generaldirektör att myndigheten vill se en ändrad lagstiftning i syfte att förordna en sakkunnig i företag under Finansinspektionens tillsyn. Dessutom vill man se ändrade regler för förordnande av revisorer. I takt med att behovet av mer preciserade och anpassade uppdragsformer tillsätts anser Finansinspektionen att det vid sidan av möjligheten att förordna en revisor också bör finnas möjlighet att förordna en sakkunnig med annat uppdrag än det traditionella medrevisorsuppdraget. Enligt uppgift från Regeringskansliet bereds frågan för närvarande. Utskottet anser att det vore önskvärt att regeringen återkommer till riksdagen under 2008 med sin bedömning på detta område.

Till betänkandet har fogats ett antal motioner från den allmänna motionsperioden. Samtliga motioner avstyrks med hänsyn till att utredning eller beredning av de frågor som behandlas pågår i Regeringskansliet.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 15 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp) replik:

Herr talman! Vi kan konstatera att det går långsamt med jämställdhetsarbetet inom de statliga verksamheterna. I Miljöpartiet kan vi inte riktigt förstå det. Det är inte så många dagar kvar till 2008, och 2010 är inte heller så väldigt långt borta. Vi undrar hur man har funderat på att kunna åstadkomma jämställda löner till 2010, om man inte tillför resurser, steg eller någon typ av strategi för att åstadkomma detta. Nu börjar det bli väldigt bråttom.

Anf. 16 LARS ELINDERSON (m) replik:

Herr talman! Regeringens strategi när det gäller tillsättning av chefs-tjänster inom den offentliga förvaltningen är att få till stånd en ökad öppenhet. Det har väl inte undgått någon att inte minst när det gäller generaldirektörstjänster på motsvarande nivå har man fått en ny syn på

Prot. 2007/08:48
20 december

*Samhällsekonomi och
finansförvaltning*

hur tillsättningen av sådana tjänster ska ske. Jag är övertygad om att det kommer att innebära en fokusering på frågor som jämställdheten.

Jag delar den uppfattning som har framförts i frågeställningen indirekt, att regeringen bör precisera en långsiktig strategi för att öka jämställdheten. Jag tror också att regeringen kommer att göra det under innevarande år.

Att det inte har skett en snabb förändring under det första regeringsåret är ingenting som man kan ta till intäkt för att regeringen inte prioriterar den här frågan. Jag tycker att det finns tillräckligt mycket i regeringens agerande hittills, inte minst när det gäller den öppna debatten kring chefstillsättningar, som talar för att regeringen kommer att prioritera det här området.

Anf. 17 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp) replik:

Herr talman! Det betyder att vi kommer att få se mer konkreta förslag på hur man ska kunna uppnå jämställda löner till 2010. Kommer vi att kunna se det om vi står här om ett år, strax före 2009, att vi har kommit en bit på väg? Eller tror Lars Elinderson att man då har möjlighet att visa resultat? Det är ett år till 2009, och då är det inte långt kvar till 2010. När får vi se de konkreta förslagen för att åstadkomma jämställda löner?

Anf. 18 LARS ELINDERSON (m) replik:

Herr talman! Jag är övertygad om att den stora insatsen för jämställdheten inom den offentliga sektorn är att skapa en jämställd arbetsmarknad inom den offentliga sektorn, att andelen kvinnor i högre befattningar blir större, vilket också innebär att andelen kvinnor med högre löner kommer att bli större.

Samtidigt är jag övertygad om att en avreglering av monopolen inom den offentliga sektorn, som låser in kvinnorna inom sektorer med låga löner, och en avreglering som innebär ökad konkurrensutsättning och ökade incitament för en mer jämställd arbetsmarknad, kommer att öka jämställdheten såväl befattningsmässigt som lönemässigt.

Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Ledamöter! Åhörare! Inom utgiftsområdet Samhällsekonomi och finansförvaltning finns det två politikområden. Inom politikområdet Effektiv statsförvaltning föreslår regeringen ett nytt mål, och målet är att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt och till nytta för medborgare, näringsliv och beslutsfattare.

Den nya formuleringen av målet gör det lättare att redovisa åtgärder och resultat i förhållande till målet. Jag tycker att det är bra – man ska ha den typen av mål som är lätta att följa upp och pröva om de håller, inte fluffiga mål.

Det råder en total enighet i utskottet om det nya målet, och det är bra.

Inom det andra politikområdet, Finansiella system och tillsyn, borde det också råda stor enighet. Finansiella system är viktiga för ett samhälle. Det är viktigt att det hos människor finns ett förtroende för det finansiella systemet.

Herr talman! Mot bakgrund av att förtroendet för finansiella system är så viktigt för ett samhälle är det ett politikområde som man inte ska

försöka plocka billiga poäng på då det ska finnas en bred politisk enighet. Det är ändå just det jag tycker att Socialdemokraterna försöker göra när man i sin reservation vill att regeringen kontinuerligt ska informera oppositionspartierna om förhållandena i den finansiella sektorn. Socialdemokraterna begär det här mot bakgrund av att man, som man säger, vill kunna ta ansvar i en krissituation. Det är ju bra – det är viktigt att en opposition är beredd att ta ansvar. Men i grund och botten blir agerandet oansvarigt.

Socialdemokraterna har den löpande information som borde behövas. Vi har hört i diskussioner tidigare att myndigheter som Konjunkturinstitutet, Finansinspektionen och Riksbanken löpande publicerar information. Regeringen har löpande informerat riksdagen i EU-nämnden och finansutskottet om de diskussioner omkring finansiell stabilitet som förts i till exempel Ekofin och i samband med Internationella valutafondens årsmöte.

Herr talman! Jag menar att informationen finns tillgänglig. Om regeringen då skulle kalla till sig oppositionen för information om den finansiella sektorn skulle det vara en signal om att det är oro. Det skulle vara en signal som skapar oro. Om havet är lugnt eller lite krusigt och regeringen skulle kalla till en sådan information skulle marknaden reagera: Vad vet regeringen som inte vi vet? Vad är det för storm man förebådar som inte vi känner till? Däri ligger det oansvariga, att ropa ”vargen kommer”. Det borde Socialdemokraterna som ett tidigare statsbärande parti förstå.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 20 JOHAN PEHRSON (fp):

Herr talman! Det här utgiftsområdet tillhör de verksamheter som vi brukar kalla kollektiva varor, sådant som regler för styrning av våra statliga myndigheter, vår finansiella infrastruktur samt kontroll och utvärdering. Att sätta mål för och styra och utvärdera myndighetsverksamhet är viktigt. Här ligger en stor del av vad som är en offentlig infrastruktur för att det offentliga, och det privata, ska kunna fungera bra. Det är myndigheter som många människor vet väldigt lite om men som är väldigt viktiga och spelar en stor roll för att vi ska kunna ha stabilitet och kunna bygga och utveckla vårt välfärdssamhälle.

Räknar vi bort avdelningen intjänade statliga tjänstepensioner i betänkandet är kostnaderna relativt små, med tanke på vilken nytta de har skapat. Vi vet också att intresset internationellt sett är väldigt stort för dessa svenska myndigheter som bärare av en effektiv statsförvaltning, finansiell styrning och tillsyn, inte minst genom vår egen, riksdagens, riksrevision.

Vilka myndigheter det handlar om kan belysas av det som Arne Kjörnsberg, tidigare socialdemokrat i utskottet, sade när han inledde den här debatten för två år sedan. Han sade så här:

”Det handlar, för att nämna några exempel, om anslag till Konjunkturinstitutet, som ska hjälpa regering och riksdag att förutse vad som händer i ekonomin i Sverige och i världen. Det är Ekonomistyrningsverket, som också hjälper riksdag och regering och ett antal finansiella aktörer med prognoser: Hur går det med de beslut som riksdagen har fattat?

Går det ihop? Får vi in mer inkomster? Stiger utgifterna? Det är sådant som Ekonomistyrningsverket sysslar med.

Ett tredje exempel är Finansinspektionen. Den myndigheten har att övervaka att aktörer på det finansiella området, banker och motsvarande, följer regelverk och hanterar sina kunder korrekt och sådana frågor. Mitt sista exempel, det finns många fler, är Riksgäldskontoret. Det är de som har att förvalta den statsskuld som vi har, vilket de, såvitt jag förstår, gör på ett utomordentligt bra sätt.”

Det kan vara lämpligt att påminna oppositionen, inte minst Vänsterpartiet, om vilken viktig roll de här myndigheterna spelar.

Utskottet godkänner med detta betänkande nya mål vad gäller Effektiv statsförvaltning, som har kommenterats. Vi skickar dock från utskottet med att vi måste fortsätta att utveckla målen på ett bra sätt. Vi kanske framför allt är något tveksamma till att regeringen sätter upp ett förvisso gott mål men ändå ett inriktningsmål. Vi menar att målet i framtiden trots allt mer bör riktas in mot att vara ett tillstånd, ett tillstånd av en acceptabel effektivitet för statsförvaltningen.

Detta är svårt vill jag säga, för vem vill inte ha fungerande och målinriktad myndighetsverksamhet? Men hur ska målet formuleras och utfallet mätas? För att ta ett exempel från utgiftsområdet: Alla här vill att SCB ska förse samhället med bra och rättvisande statistik. Men exakt hur ska den mätas? Och när det gäller Finansinspektionen är det inte antalet rader mot finansiella aktörer som räknas utan förmågan att på lång sikt upprätthålla ett effektivt finansiellt system.

Regeringen hänvisar nu till det arbete som pågår inom OECD för att bättre kunna mäta styrningen. Vi kommer att följa detta mycket noga från utskottet.

Vi lyfter också fram Riksrevisionens roll i betänkandet. De spelar en stor roll i granskningen av statsförvaltningen. Det är vår myndighet, och jag vill lyfta fram deras roll. Den utvärdering som har gjorts av deras granskningar, som redovisades i mars, visar att det finns en del mer att önska. Vi tror inte att granskningen har varit för omfattande utan snarare för liten. Vi har alla ett ansvar att se till att vi tar till oss Riksrevisionens arbete på ett bra sätt.

Herr talman! Slutligen ska jag gå in lite på den kritik som finns från oppositionen eftersom här ändå råder ganska bred samsyn. Det är speciellt att höra på Vänsterpartiet som menar att Konjunkturinstitutet präglas av kontroversiella ekonomiska teorier. Jag tycker inte att det är så.

Diskussionerna om jämviktsarbetslöshet visar att Vänsterpartiet har missuppfattat och tror att Konjunkturinstitutet menar att en arbetslöshet på en viss nivå skulle vara önskvärd. Teorin bygger på att det finns en nivå där arbetslösheten kan bli både hög och låg beroende på om inflationen anses vara stabil. Den påverkas av arbetsmarknadernas parter, av avtalen på arbetsmarknaden och av vilket arbetskraftsutbud som finns beroende på regeringens politik – en mängd olika saker. Nivån kan vara både hög och låg. Det handlar om vilken ekonomisk politik regeringen för men också om vilket ansvar parterna tar. Det har varit upp till debatt tidigare i kammaren. Den kritiken blir svår att förstå.

Det finns en oro för att det nya finanspolitiska rådet ska utgöra någon annan sorts agenda för regeringen. Det tycker jag är konstigt. Med tanke på att vi hör att man är så orolig för den finansiella utvecklingen och att

man noga måste följa vad som händer är det viktigt att vi får in fler aktörer som systematiskt kan leverera underlag som vi i riksdagen kan använda, bland annat för att se om det är riktiga och korrekta beslut vi fattar på både kort och lång sikt. Där blir också kritiken svår att förstå.

Till sist handlar det om läget i den finansiella sektorn. Jag träffade Bankföreningen i veckan och diskuterade hur de ser på det institutionella ramverk som finns och vilka åtgärder de vidtar för sina medlemsföretag som det i mångt och mycket handlar om när vi talar om krisen.

Jag håller med Sonia Karlsson om att det är stormigt och oroande. Ta exemplet Northern Rock, som ni har hört talas om och som gör reklam på fotbollslaget Newcastles tröjor – om de inte har tagit bort det. De var i Sverige i somras, i juni, för de funderade på att etablera sig här. De har kontor i Köpenhamn. Ingen såg några moln på himlen. De var här i början av juni och skulle investera i Sverige och satsa på nya inlåningskonton och så vidare. Efter knappt två månader var katastrofen ett faktum, och människor stod i långa köer i London och ville ta ut sina pengar. Visst händer det mycket, och ingen här visste vad som var på gång!

I detta läge får man konstatera att vi har mycket underlag som vi får från Riksbanken, Finansinspektionen och Konjunkturinstitutet. Alla dessa går igenom finansiell stabilitet.

Jag vill varna för den återkommande kritiken från Socialdemokraterna att vi hela tiden borde ha samtal. Den dagen Sonia Karlsson, Pär Nuder eller någon annan socialdemokrat inkallas till ett kvällsmöte på Finansdepartementet är det en signal till marknaden som är mycket omfattande. Det är inte läge för detta. Här gäller det att vara mycket försiktig. Sverige har enligt vår bedömning mycket goda förutsättningar att klara denna turbulens, och den bedömningen delas av alla andra aktörer som ger oss underlag.

Herr talman! Jag gläds åt den breda samsyn som med något undantag finns när det gäller detta viktiga men ganska glömda samhällsområde som spelar en stor roll för vår framtida välfärd. Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Anf. 21 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Anders Borg och ordföranden i Finanspolitiska rådet, Lars Calmfors, uttryckte en stor oro för de löneökningar som Kommunals kvinnor har fått i den senaste avtalsrörelsen. Det säger ganska mycket om vilket samhällsklimat och vilken samhällsdebatt vi har i dag. De kunde i stället ha glatt sig åt att en del av de orättvisa löneskillnaderna nu åtgärdas och att det är en massiv fackföreningsrörelse som tillsammans har försökt att åtgärda problemen. Men så såg de inte på det hela.

De kunde också ha uttryckt en oro för att det inte investeras i vårt land i dag i den utsträckning som behövs – så att efterfrågan på arbete kan öka och så att man i nästa lågkonjunktur kan börja bygga upp för att komma upp på vågorna igen, så att säga.

Teorin om jämviktsarbetslöshet är att det finns en naturlig nivå som arbetslösheten hela tiden strävar mot och som man inte kan göra något åt. Med ett sådant synsätt sätts arbetsmarknadens funktionssätt i fokus. Politikens uppgift blir då att försöka ta bort de hinder som finns som stör ordningen på arbetsmarknaden. Från högerhåll brukar det låta som att

kollektivavtal, konfliktåtgärder, trygga anställningar och så vidare är problem, för då blir rörligheten på arbetsmarknaden så låg. Det är detta som blir själva problemet, och det har teorin om jämviktsarbetslösheten skapat.

Willy Bergström säger i det senaste numret av TCO-tidningen att med det system vi har i dag, med den fristående Riksbanken med inflationsbekämpning som främsta mål, har vi inte löst den höga arbetslösheten. Problemet kvarstår; här har man inte lyckats. Jag tycker att det är ganska tydligt hur jämviktsarbetslösheten och inflationsbekämpningen så tydligt är i fokus.

Anf. 22 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Vi har helt olika syn på detta, Ulla Andersson. Vi som står bakom att vi ska ha låg inflation i samhället, långsiktig hållbar tillväxt och reala löneökningar kan bara peka på hur det har sett ut tidigare i Sverige. Det finns all lärdom att dra av hur det har fungerat tidigare.

Jag kan bara konstatera att de institutioner vi har talat om bidrar med viktig och värdefull information för att vi från politiskt håll hela tiden ska kunna parera det vi ansvarar för när det gäller till exempel finanspolitik och se till att vi skapar så full sysselsättning som bara är möjligt och en långsiktig stark tillväxt så att vi får nya och fler jobb i Sverige och därmed kan öka välfärden. Det finns ingen annan genväg.

Man kan tro att det skulle vara en enkel väg att bara blåsa på med kraftfulla löneökningar, men vi vet att det då kan komma surt efter. Det har historien ganska tydligt visat. Här har vi olika syn.

Anf. 23 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Finansutskottet bjöd för en tid sedan in Handelsbanken som uttryckte att det inte finns någon vetenskaplig forskning som visar att hög inflation är skadligt. Det visade den längsta och största studie som har gjorts på inflationsområdet. Länder med mellanhög inflation på 4–5 procent hade haft den högsta tillväxten. Länderna som hade högre inflation var näst bäst, och de med låg inflation på 1–2 procent hade haft sämst tillväxt.

Jag blir så trött på diskussionen om att man skulle vara inflationsförespråkare bara för att man vill ha ett ekonomiskt mål där full sysselsättning är den främsta uppgiften för den ekonomiska och finansiella politiken. Det är skillnaden mellan dig och mig, Johan Pehrson. Du föresprakar inflationsbekämpning, oavsett konsekvenser som hög arbetslöshet, människors ohälsa och att människor blir ställda utanför i samhället och inte får sina resurser tagna till vara. Det får ingen uppmärksamhet i en sådan här teoretisk modell. Det ger oerhörda konsekvenser för den enskilda individen och för samhället i stort. Det är problemet.

Vi kan diskutera lönernas andel. Jag kan informera Johan Pehrson om att lönernas andel i förhållande till vinst och produktionskostnader är så låga som de var alldeles efter andra världskriget. Tycker du att det rimligt? Jag tycker inte det. Det är ett jättestort problem att vinsterna, optionsprogrammen och bonusprogrammen bara växer och växer. Hela tiden diskuterar vi fackföreningsrörelsens ansvar för lönebildningen, men de andra frågorna diskuteras inte över huvud taget. Det är också en del av denna teoribildning.

Anf. 24 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Det blir lite mycket att bemöta. Jag kan bara konstatera att den omfördelning som sker mellan dem som inte har så mycket och dem som har mycket alltid är som störst i en ekonomi med hög inflation. Vi – jag tycker att Ulla Andersson bör höra dit – som slåss för den lilla människan och den med små ekonomiska medel, kanske bara att par kronor på banken, har all anledning att stå bakom att pengarna ska ha ett ganska stabilt värde och att 100 kronor inte ska vara betydligt mindre om två, tre eller fyra år än i dag.

Vi har naturligtvis ett ansvar att se till att det blir full sysselsättning. Det är den här regeringens dedikation att säga att människor kommer i jobb. Vi har fortfarande hygglig konjunktur. Nu gäller det att se till att människor kommer i arbete. Det är det viktigaste vi kan göra för att ekonomin på lång sikt ska fungera bättre och för att skapa förutsättningar för det. Om det sker till priset att lönerna och värdet på våra pengar urholkas är vinsten väldigt liten.

Anf. 25 SONIA KARLSSON (s) replik:

Herr talman! Det är just för att motverka det du säger och för att avdramatisera som vi anser att oppositionen ska ha kontinuerlig information om hur det ser ut i den finansiella sektorn – helst på dagtid, vill jag tillägga.

Det vore väl bättre om Pär Nuder kunde få garantier av Anders Borg för att regeringen inte har någon exklusiv information om den finansiella sektorn? Det skulle också undanröja spekulationer om att regeringen vet något som den inte vill berätta.

Till skillnad från Johan Pehrson tycker jag att det är att avdramatisera om oppositionen får ytterligare information som man inte hittar i Riksbankens stabilitetsrapport som kommer två gånger om året. Det händer ju mycket i mellantiden.

Jag hänvisade till det vi hörde i dag om Morgan Stanley som man måste skriva ned och det vi hörde i går om SE-Banken och de 900 miljonerna på grund av situationen i de baltiska länderna.

Det är för att få det avdramatiserat.

Anf. 26 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Jag förstår att det sker med bästa vilja. Men det känns också som att man längtar tillbaka till den tid man faktiskt själv regerade.

Regeringar har alltid en speciell förutsättning att få information. Informationen är inte av den karaktären nu. Det är väldigt konstigt att man från Socialdemokraterna spekulerar i att det skulle finnas något som man inte nämner eller en tendens som man inte vågar säga i det som Riksbanken – när det gäller den finansiella stabiliteten – Finansinspektionen och KI lägger fast.

Vi står inför ett årsskifte. Jag har jobbat på bank. Man sprang runt med postväxlar och sedelbuntar och stoppade in i bankfacken åt kunderna. Det kändes ibland lite lustigt. Det var förmögenhetsskatt på den tiden; den avskaffar vi nu. Det ledde alltid till en likviditetsbrist. Om den blir värre i det finansiella systemet är det så också nu när det är turbulent på de finansiella marknaderna, som vi har redovisat.

Det finns ett minoritetsskydd. Sonia Karlsson, Pär Nuder och alla andra i oppositionen kan ju hur mycket som helst påkalla att vi ska ha extra hearingar och möten med de myndigheter som har ansvar för att kontrollera och garantera den finansiella stabiliteten. Regeringen tar sitt ansvar. Dit hör att följa utvecklingen mycket noga.

Jag försöker att ta ett ansvar genom att själv ge mig ut och prata med olika institutioner och höra hur det låter. Vad säger de? Hur låter det? Finns det information som man kan använda?

Det kan jag rekommendera. Gör ett besök på Bankföreningen så blir det information vid sidan om det som ni kan läsa i offentliga publikationer. Då får ni en känsla av hur det ser ut.

Hoten på de internationella finanshaven är stora. För svensk del är det just nu ett ovanligt gott läge, inte minst beroende på att vi har en så stark statsbudget.

Anf. 27 SONIA KARLSSON (s) replik:

Herr talman! Jag vill först säga att jag har det största förtroende för Riksbankens stabilitetsrapport. Det hörde Johan Pehrson, men vill man missförstå gör man tydligen det.

Det är en rapport som kommer ut två gånger per år. Tillvaron står ju inte stilla. Det händer saker. Det är det jag försöker säga när jag hänvisar till det som hände i går och som man hänvisar till i Dagens Industri och det som man hänvisar till i dag om Morgan Stanley.

Jag är den förste att säga att vi även tack vare de socialdemokratiska regeringsåren har en stabil ekonomi och ordning i Sverige. Jag sade också i mitt inledningsanförande att Sverige är ett litet land och att vi påverkas väldigt mycket av det som händer omkring oss.

Vilket ställer till mest dramatik om minoriteten hela tiden ska begära att få information? Jag tycker att det är ganska naturligt om regeringen ger informationen om den finansiella sektorn till Pär Nuder exempelvis. Har inte regeringen någon exklusiv information om läget talar man om att det är så.

När det gäller att vi skulle vilja vara i regeringsställning vill jag säga att jag ser fram emot 2010 och ger mig till tåls till dess.

Anf. 28 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Sonia Karlsson lyfte nu fram hur det såg ut senast vi hade ett allvarligt ekonomiskt läge i Sverige, 1992. Den borgerliga regeringen som fick förtroendet 1991 tog över en ekonomi som i praktiken var i fritt fall. Det var en spekulationsekonomi. Det var en bubbla. Apropå inflation var det orgie i konstigheter som ledde fram till den ekonomiska krisen.

Nu har vi ett helt annat läge. Jag vill understryka att Socialdemokraterna har bidragit mycket starkt genom en budgetpolitik som delvis kom fram genom en budgetlag och institutionella processer som är vettiga och sunda. Visst har Socialdemokraterna del i att det i dag ser ganska bra ut för Sverige när det nu åter stormar internationellt.

Vi kan prata om det här hur länge som helst. Det blir ändå konstigt. Så länge det inte finns något som är värt att nämna för oppositionen utöver det som redovisats är det upp till oppositionen att själv komplettera den information som man tycker är otillräcklig.

Jag tycker att utskottet har ett stort ansvar. Om Sonia Karlsson menar att man inte är nöjd med rapporterna och med den regelbundenhet som rapporterna kommer från Riksbanken välkomnar jag ett initiativ om man känner att något har hänt. Då kanske man också måste peka på något. Sonia Karlsson är välkommen att göra det. Jag tror inte att det kommer att hicka till på den finansiella marknaden om Sonia Karlsson begär att Riksbanken ska komma en gång extra till utskottet under året.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

Prot. 2007/08:48
20 december

*Samhällsekonomi och
finansförvaltning*

7 § Allmänna bidrag till kommuner

*Allmänna bidrag
till kommuner*

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU3
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (prop. 2007/08:1 delvis och redog. 2007/08:RRS13).

Anf. 29 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Per Åsling som skulle ha hållit inledningsanförandet har meddelat att han ligger till sängs. Vi hoppas att han tillfrisknar inför julen.

Utgiftsområde 25 omfattar statens bidrag till kommuner och landsting samt bidrag och avgifter i systemet för kommunalekonomisk utjämning. Även bidrag för utjämning av LSS-kostnader respektive finansiering av två ideella föreningar på det kommunalekonomiska området lämnas från utgiftsområdet.

Anslagen under utgiftsområde 25 uppgår 2008 till ca 65 miljarder kronor.

Riksrevisionens styrelses redovisning angående regeringens uppföljning av kommunernas ekonomi behandlas också i betänkandet.

Utskottet behandlar dessutom nio motioner som väckts under den allmänna motionstiden 2007 med anknytning till kommunala frågor. Samtliga motioner som behandlas i betänkandet avstyrks. Herr talman! I betänkandet finns tre reservationer och tre särskilda yttranden.

Anf. 30 TOMMY TERNEMAR (s):

Herr talman! För välfärdens skull och för kommunernas skull skulle jag önska att jag kunde inleda mitt anförande med att yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till ramar för utgiftsområde 25. Men eftersom riksdagen redan den 21 november har ställt sig bakom den borgerliga regeringens förslag till inriktning av budgetpolitiken har vårt förslag fallit. Budgeten har fått en helt annan inriktning än vad vi socialdemokrater önskade.

Herr talman! Jag yrkar ändå bifall till motivreservationen under punkterna 3 och 4 i betänkandet.

För oss socialdemokrater är det viktigt att kommunerna får långsiktiga spelregler och att vi har en bra ekonomi, inte minst därför att det är i just kommunerna som välfärdstjänster ges till våra kommuninvånare.

Under den socialdemokratiska regeringens tid visade kommuner och landsting på ett plusresultat på ca 16 miljarder kronor under 2005. Resultatet för 2007 visar fortfarande på en bra ekonomi även om resultatet är något sämre än tidigare.

Men den borgerliga regeringen säger nu själv att prognoser visar att det samlade resultatet för kommunsektorn kommer att minska åren 2009 och 2010 med 4 miljarder kronor. Då har man inte räknat med vad försämringar i a-kassa, försämringar av sjukpenning och försämringar av a-kassa för deltidsanställda innebär. Räknar man också med dessa försämringar kommer kommunernas ekonomi att ytterligare försämrats med 1,8 miljarder kronor.

Dessutom vill man nu också införa ett vårdnadsbidrag. Även här har SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, räknat med 3 miljarder kronor i ökade kostnader för kommunerna.

Vad gör då den borgerliga regeringen och majoriteten när man ser att kommunernas ekonomi enligt egen prognos kommer att försämrats? Man föreslår i princip inga höjningar av de generella statsbidragen eller direkta riktade insatser till kommunerna.

Det som föreslås är att den försämrade ekonomin ska mötas med effektivisering. Då vet vi att det i regel innebär indragningar eller försämringar i den kommunala verksamheten.

Vi socialdemokrater föreslår 9 miljarder kronor mer till kommunerna 2008–2010 just därför att vi ska klara de framtida utmaningar som kommunsektorn står inför.

I stället för att inte göra något vill vi satsa bland annat på förbättringar av kompetensen för äldreomsorgens personal. Vi vill också satsa på barnen genom att barn i årskurserna 4–9 får hjälp med läxläsning. Vi vill också satsa på aktiviteter och läxläsning för barnen på fritids.

Vi vill även göra en satsning på vuxenutbildningen, på komvux. Just vuxenutbildning är mycket angelägen nu när vi ser arbetskraftsbrist inom flera yrken.

Klimatfrågan diskuteras nu nästan dagligen. Därför vill vi socialdemokrater ge ett stöd till kommunerna för klimatinvesteringar och stöd vid naturkatastrofer som kommunerna har svårt att klara själva.

Nyföretagandet är också en viktig del. Därför vill vi också ge ett ökat stöd för ett aktivt nyföretagande.

De satsningar som jag nu har redogjort för innebär en förstärkning på drygt 4 miljarder kronor till och med 2010 för kommunerna.

Utöver vad jag nu har redogjort för vill vi socialdemokrater införa en solidaritetsbonus till de kommuner som under de senaste åren har tagit en stor del av ansvaret i flyktingpolitiken.

Med vårt förslag får de kommuner som har tagit emot mest flyktingar under de senaste fem åren i förhållande till sin befolkningsstorlek 20 procents högre schablonersättning vid flyktingmottagning än andra kommuner. Det skulle faktiskt innebära flera miljoner i förstärkning för vissa kommuner som tar detta stora ansvar.

Herr talman! Det socialdemokratiska budgetalternativet ger ett betydligt gynnsammare utfall till kommunsektorn än den borgerliga regeringens budget.

Vi socialdemokrater motsätter oss bestämt den borgerliga regeringens politik som innebär att man skapar utrymme för sänkta skatter, som innebär att man tar bort förmögenhetsskatten och som innebär att man genomför förändringar av fastighetsskatten genom att villkoren kraftigt försämrats just för sjuka, arbetslösa och förtidspensionerade.

Regeringens politik är inte bara orättvis mot enskilda personer som behöver samhällets stöd. Den förda politiken är också oansvarig mot kommunsektorn och leder till en försämrad ekonomi för kommunerna.

Anf. 31 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! I valrörelserna talar samtliga partier om vikten av en väl fungerande vård, skola och omsorg. Vi talar om kollektivtrafikens betydelse för miljön. Vi talar om att köerna inom sjukvården ska kortas, likaså väntan på äldreboende. Vi tycker att förskolegrupperna ska minska, likaså storleken på klasserna. Vi tycker att det behövs mer resurser. Just den kommunala verksamheten och landstingsverksamheten har en avgörande betydelse i välfärdssamhället och i människors vardag. Till och med kvinnors löner och arbetsmiljö brukar komma upp i valrörelserna.

Men nu är det inte valrörelse. Vad gör partierna då? Låt mig påstå att det är väldigt långt mellan valretorik och praktik.

Den borgerliga regeringen talar väldigt mycket om välfärd och håller presskonferenser om PR-mässigt namngivna chika satsningar och dundrar av dem som små nyårsfyrverkerier. Men samtidigt fryser man kommunernas statsbidrag. Man håller inne ungefär 3 miljarder kronor 2009 och 6 miljarder kronor 2010. För att göra en jämförelse är regeringens stolta satsning på skolan 550 miljoner kronor 2010. Men frysningen av statsbidragen till kommunerna som har ansvaret för skolan utgör ungefär 4 miljarder kronor. Frysningen av statsbidragen innebär alltså en åtta gånger större indragning än den satsning som man säger sig göra.

För skolområdet, utbildningsområdet, motsvarar denna frysning av statsbidraget knappt 2 miljarder kronor. Ordning och reda i skolan, brukar Jan Björklund säga. Maria Larsson talar om äldreomsorgen och Göran Hägglund om psykiatrin. Det blir tomma ord. ”Tomma tunnor skramlar mest”, sjunger Ola Magnell. Det passar väldigt bra.

Borgarna anser att när det är goda tider, som det är nu, behöver kommunerna inte några statsbidragstillskott och drar in dem. Och när det är dåliga tider då har man inte råd.

Finansministern sade i intervju för en tid sedan: Vi kan inte anställa nu för då kan vi behöva säga upp dessa människor när ekonomin vänder.

Det blir ett moment 22 i borgerlig välfärdspolitik. Det är aldrig rätt, enligt den borgerliga majoriteten, att stärka kvaliteten genom att anställa fler i vården, skolan och äldreomsorgen, förutom just i valrörelsen.

Vänsterpartiet har tagit fram en rapport, *Statsbudgeten och kommunerna*. Jag ska ta några exempel på vad frysningen av statsbidragen innebär för några enskilda kommuner.

I Eskilstuna bor knappt 93 000 personer. Där innebär frysningen 47 miljoner kronor mindre i statsbidrag 2010, vilket är lika med 108 tjänster.

I Piteå bor det 41 000 personer. Där innebär frysningen 20 miljoner kronor och 47 tjänster.

Prot. 2007/08:48
20 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

I Ockelbo, hemma hos mig, bor det knappt 6 000 personer. Där innebär frysningen 3 miljoner och 7 anställda.

I Jönköping, hos Stefan Attefall, innebär det 62 miljoner kronor mindre i statsbidrag. Så kan man fortsätta.

För landstingen gäller följande: För Stockholms landsting innebär det 291 miljoner kronor mindre, vilket är lika med 670 jobb.

I Dalarna bor det 275 000 personer. Där får man 41 miljoner mindre, vilket är lika med 95 tjänster.

Detta säger en del om vad som väntar kommunerna framöver. Redan nu vet vi att var femte kommun har signalerat att man inte kommer att få ekonomin att gå ihop i år. Man ser stora problem, och än värre är det för landstingen.

Jag har besökt många som har hemtjänst. Jag ska ta ett par exempel.

Helga, 92 år, är så nöjd med att få hemtjänst. Flickorna, som hon säger, gör ett så bra jobb. Men det är så himla stressigt jämt. De springer in och ut. Helga skulle önska att de hade lite mer tid att sitta ned så att hon skulle ha lite mer kontakt med dem.

Farbror Hans, som gillar att äta gott, skulle vilja bestämma mer över den tid som är beviljad.

Men inget av detta kan dessa människor med den borgerliga regeringens politik hoppas på. Det är ju viktigare att sänka skatter än att satsa på kommunernas välfärd. Ja, visst har kanske de råd som har väldigt goda inkomster, inkomster över 46 000 kronor, att köpa sådana där så kallade hushållsnära tjänster. Ja, jag menar självklart överklassnära tjänster.

Men är det då bara Vänsterpartiet som tycker att vi behöver fler anställda inom välfärden, i folknära jobb? Nej, så är det inte. I så fall skulle inte frågan vara central i varje valrörelse eller i de olika undersökningar som görs där man frågar människor vad de tycker är viktigt. Satsa på vård, skola och omsorg! Det brukar man svara.

Enligt en nyligen gjord undersökning kan man konstatera att personalen inom äldreomsorgen är så stressad att de inte hinner sätta sig in i vilka behov brukaren har eller vad brukaren vill. Detta säger en hel del om vad som måste till.

Jag ska ta ytterligare några exempel eftersom den borgerliga regeringen verkar ha lite svårt att räkna. För att nå upp till 15 eller 12 barn per grupp i förskolan behöver 8 000 fler anställas. För att nå upp till 25 barn per grupp på fritidshemmen behövs det 10 000 fler anställda.

När min dotter gick på fritids var det 19 barn per grupp på två anställda. I dag är det 38 barn per grupp.

För att nå upp till de klasstorlekar som fanns före de stora nedskärningarnas tid, före den så kallade budgetsaneringen, behövs det 5 000 fler lärare. Det visar en del på de behov som faktiskt finns. Men den borgerliga regeringen fryser i stället möjligheterna till välfärdsförbättringar. Som jag sagt har redan i dag var femte kommun problem. 80 kommuner har fått ökade kostnader för försörjningsstöd – det som vardagligt brukar kallas för socialbidrag.

Det här är ett mycket medvetet beslut, för statsbidragen är i dag utformade så att de räknas upp med automatik om inte regeringen beslutar om någonting annat. Det går till och med att i budgetpropositionen, precis som Tommy Ternemar sade, utläsa att man gör det här mycket med-

vetet. Ambitionshöjningar får ske genom effektiviseringar. I den budget som lagts fram står det till och med: "... kommer sektorn dock gå med betydande underskott 2010".

Det är alltså regeringens ambition att kommunsektorns inkomster av skatter och statsbidrag ska minska som andel av bnp samtidigt som det finansiella sparandet ska sjunka.

Några kanske undrar om vi verkligen har råd med höjda statsbidrag. Ja, jag kan tala om att i år är 135 miljarder över i statsbudgeten. År 2010 planerar regeringen själv att ha 110 miljarder över. Man har sänkt skatter med ungefär 70 miljarder. Nog finns det pengar allt, däremot inte politisk vilja!

Vi i Vänsterpartiet har däremot föreslagit en kraftig satsning på anställda inom välfärden i så kallade folknära jobb. I stället för den avskaffade förmögenhetsskatten, som Johan Pehrson här nyss lovsjungit, skulle vi kunna få 40 000 välfärdsarbetare. I stället för halva den skattesänkning som Moderaterna genomfört skulle vi kunna få 150 000 fler välfärdsarbetare. Vi skulle också komma bra långt om den nuvarande majoriteten i denna kammare kunde ställa sig bakom Vänsterpartiets förslag om en höjning av kvinnors löner i kommuner och landsting – detta i form av en ny statsbidragsmodell. Det här är väldigt intressant och en sorts morot. Morötter brukar den borgerliga regeringen vara väldigt intresserad av när det handlar om miljöpolitik. Men så är det tydligen inte när vi ska förbättra kvinnors situation.

Precis som diskuterats tidigare i denna kammare behöver kommuner och landsting långsiktighet när det gäller deras förutsättningar. Jag måste säga att jag är lite besviken framför allt på Miljöpartiet som inte vill se en uppräknings av statsbidragen. Det är mycket förvånande eftersom Miljöpartiet i valrörelsen utlovade 40 000 fler välfärdsarbetare. Men med Miljöpartiets förslag blir det inga sådana satsningar. I stället blir det nedskärningar. Socialdemokraternas förslag är bra mycket bättre än den borgerliga regeringens, men även Socialdemokraterna godkänner frysningen av statsbidragen.

Låt mig ange tre anledningar till att anställa fler inom välfärden:

1. Det är en mycket bättre investering för framtiden än att använda samma pengar till att öka köpkraften för de högavlönade. Det ger faktiskt en starkare samhällsekonomi.
2. Arbetslösheten är hög samtidigt som vi har stora offentliga överskott. I dag måste vi betala a-kassa för att människor inte ska arbeta. Vi tar inte till vara deras kompetens eller resurser.
3. Det gäller att göra samhället mer jämställt. Det betyder att mer av det arbete som kvinnor förväntas göra obetalt i stället görs om till professionellt arbete, till betalt arbete.

Jag tror att Socialdemokraterna i sitt nästa budgetförslag inte har med frysningen av statsbidragen. Men jag tror absolut inte att den borgerliga majoriteten tar bort den.

Till sist vill jag ta upp frågan om de gömda flyktingbarnens rätt till skolgång. Regeringen tar nu bort de anslag som kommunerna har haft och som gjorde det möjligt att möta de grundläggande kraven. Det gör

Prot. 2007/08:48
20 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

ont att se att regeringen gör en sådan skillnad på barn och barn. Jag trodde att också en kristdemokrat skulle känna så.

Jag har en förhoppning om ett nyårslöfte där valretorik och praktik i framtiden kommer närmare varandra i den ekonomiska politiken.

Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 2.

Anf. 32 MIKAELA VALTERSSON (mp):

Herr talman! Jag tänker ta upp några av de saker som gör att vi har en annan syn på ramen för det här utgiftsområdet.

Regeringens nya fastighetsskatt gör att personer som har fastigheter med mycket höga taxeringsvärden får betydligt lägre skatt, medan personer som har fastigheter med låga taxeringsvärden får ungefär samma skatt som de i dag har. Många får dessutom högre skatt med de här förändringarna. Den fördelningseffekten av regeringens föreslagna fastighetsskatt är mycket dålig, som vi ser detta.

Miljöpartiet har länge velat ha ändringar i fastighetsskatten. Det har ju varit problem med att snabbt stigande taxeringsvärden gjort att hushållens planering av den egna ekonomin har försvårats. I samband med valet föreslog vi en permanent sänkt fastighetsskatt till 0,8 procent av taxeringsvärdet i avvaktan på en större reform när det gäller boendebeskattningen.

Vi är nu kritiska till regeringens hantering av fastighetsskatten och till införandet av ett tak för fastighetsskatten. En så stor och viktig fråga som den om ändringar i hela fastighetsbeskattningen måste skötas på ett bättre sätt och beredas i rimlig ordning. Det snabbt hopsnickrade förslag till ny fastighetsskatt som regeringspartierna gick till val på hade i vanlig ordning ordentligt behövt genomlysas innan det presenterades här i kammaren som ett skarpt förslag. De problem som regeringen sedan har haft med fastighetsskatten visar med all tydlighet att förslaget inte är ordentligt berett.

Regeringen borde i stället dra tillbaka förslaget och satsa på en parlamentarisk utredning som ser över hela fastighetsbeskattningen för att sedan återkomma med ett bättre grundat förslag.

Det är inte nog att regeringens skattesänkningar är felriktade fördelningspolitiskt och i stor utsträckning gynnar dem med högre inkomster. De stora skattesänkningar som regeringen genomfört kommer dessutom inte alla till del. En stor grupp som inte har fått del av skattesänkningarna är pensionärerna. En annan grupp är de långtidssjuka och de långtidsarbetslösa.

Av fördelningspolitiska skäl föreslår därför Miljöpartiet ett höjt grundavdrag för alla. Det höjda grundavdraget innebär att alla som inte har en inkomst av just lönearbete får skatten sänkt med 70 kronor per månad.

Herr talman! I går morse var jag på väg till riksdagen i ungefär två timmar. Alla resenärer blev under mer än en timme stående ute i kylan på grund av stopp i pendeltågstrafiken. Denna typ av händelse skapar en rättmätig irritation hos resenärerna. Det finns ett starkt tryck på att satsa på kollektivtrafiken och då inte bara i den här staden. För att kollektivtrafiken ska vara ett attraktivt alternativ till bilen måste det vara bekvämt och tryggt. Man måste också kunna lita på att tågen kommer.

Det är kanske inte så att regeringen direkt kan lastas för alla förseningar i Stockholmstrafiken. Men att inte visa någon vilja att förbättra och utveckla kollektivtrafiken är något som markant ökar irritationen hos resenärerna.

Det måste bli billigare med kollektivtrafik i förhållande till biltrafik. Regeringen höjer dieselskatten, och det tycker vi är bra. Men då måste man också se till att ta hand om kollektivtrafiken. Utan en kompensation till kollektivtrafiken kommer höjningen att leda till att biljettpiserna i stället blir dyrare.

Vad är det för logik att säga att man ska vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan och minska biltrafiken klimatpåverkande utsläpp när man samtidigt gör kollektivtrafiken dyrare?

Miljöpartiet föreslår höjd koldioxidskatt med 30 öre per kilo koldioxid. Regeringen föreslår i budgetpropositionen en energiskattehöjning också för diesel med 20 öre per liter. Båda dessa förändringar medför ökade kostnader för kollektivtrafiken. Vi anser att kollektivtrafiken bör kompenseras för det.

För att klara klimatomställningen är det viktigt att det inte blir dyrare att åka kollektivt. Tyvärr saknar regeringen totalt en strategi för ett ökat kollektivtrafikåkande. Det är inte genom att inte kompensera för den här typen av skattehöjning, det är inte genom att låta alla pengar från trängselavgiften gå till vägar och det är inte genom att låta bli att tillskjuta nödvändiga medel för spårutbyggnad som man ökar kollektivtrafikresandet.

Vi vill i stället kompensera kollektivtrafiken med 125 miljoner för höjd koldioxidskatt i vårt förslag och för regeringens energiskattehöjning. När regeringen höjer koldioxidskatten urholkas dessutom dess styreffekt delvis av att man samtidigt höjer avdragen för resor mellan hemmet och arbetet med 50 öre per liter för bilpendlare. Det är mer än vad man får betala i höjd skatt.

Däremot får inte kollektivtrafiken någon kompensation. På det sättet ökar incitamentet att pendla med bil, som verkligen inte är något som direkt gynnar klimatet.

Herr talman! Samhällsutvecklingen och den snabba strukturomvandlingen av arbetsmarknaden ställer krav, inte minst på dem med lägst utbildning. Utan ett livslångt lärande och möjligheten att även i vuxen ålder läsa in kunskap man missat tidigare blir det mycket svårt för dem som inte riktigt uppfyller arbetsmarknadens kompetenskrav att komma tillbaka i sysselsättning.

Vi satsar därför från Miljöpartiets sida 600 miljoner kronor på kommunal vuxenutbildning. Regeringen förändrar det fördelningssystem enligt vilket kommunerna tidigare fördelade det statliga stödet till vuxenutbildning. Tidigare har stödet fördelats proportionerligt i förhållande till utbildningsnivån i kommunerna, med andra ord så att de kommuner där man har lägst utbildningsnivå har fått det största stödet. Regeringen ändrar fördelningssystemet så att alla kommuner får samma summa i stöd per invånare oavsett utbildningsnivå. Vi anser att det är viktigt att merparten av stödet finns där behoven är störst, alltså där utbildningsnivån är lägst. Vi anser därför att det gamla resurstilldelningssystemet bör återställas.

Prot. 2007/08:48
20 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

Regeringen lyfter i vårbudgetens finansplan fram vuxenutbildningens vikt. Att göra det samtidigt som man så kraftigt har dragit ned på resurserna till kommunal vuxenutbildning är inte en trovärdig politik.

Slutligen: Regeringen ska se över hela systemet för den kommunala skatteutjämningen. Att då redan nästa år göra förändringar är inte bra. Man bör först låta en utredning se över helheten innan man ändrar i en så grundläggande och fundamentalt viktig del för kommunerna.

Jag yrkar bifall till reservation 1.

Anf. 33 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Herr talman! Regeringen har i årets budget gjort rejäla satsningar riktade till verksamheter inom kommuner och landsting. 5 miljarder går till allmän förstärkning. Sedan finns det på många andra håll i budgeten förstärkningar som ska förbättra verksamheter, exempelvis läsa-skriv-räkna-satsning för att höja kvaliteten i skolan, den nya tandvårdsförsäkringen, satsning på psykiatri. Man ska ta fram utredningar om kompetensen inom äldreomsorgen och titta på jämställdheten i välfärdstjänsterna.

Det går bra för kommunerna, och kommunernas resultat överträffar tidigare prognoser med råge. Alliansens jobbpolitik och den starka konjunkturen ger kommuninkomsterna en rejäl skjuts. När flera arbetar får kommunerna in mer skatter. I vårt land får den lokala och regionala nivån sina inkomster helt via skatt på arbete. Det samlade resultatet från kommunerna uppgår till 13 miljarder kronor, med god marginal över målet balans mellan kostnader och intäkter, trots att verksamheten har ökat.

Befolkningsutvecklingen under några år framöver innebär att behovet kommer att vara på ungefär nuvarande nivå, för vi har inga större förändringar i antalet personer i olika åldersgrupper. Men det betyder inte alls att kommunerna inte behöver förändra sina verksamheter. På till exempel skolområdet är det så att antalet elever i gymnasieåldern ökar medan grundskoleeleverna blir färre. Det innebär att det krävs ordentliga omställningar. Den starka arbetsmarknaden kan också betyda att det blir problem att rekrytera personal.

På lite längre sikt utgör emellertid befolkningsutvecklingen vår kanske största politiska utmaning, faktiskt att jämföra med klimatfråga och globalisering. Efter 2011 växer nämligen antalet äldre dramatiskt. Då kommer de äldre att behöva vård och omsorg i större utsträckning, även om vi blir friskare långt upp i åren. Ett ökat behov av kommunala tjänster ska ombesörjas av samma antal personer i yrkesverksam ålder som i dag.

För att möta de här framtida utmaningarna inom framför allt vård och omsorg måste kommunernas verksamhet inom dessa områden ständigt förbättras och effektiviseras. Det är en krävande uppgift, och vi måste vända på varje sten. Vi får emellertid inte förtrötta oss i ansträngningarna att förbättra och effektivisera. Även små effektiviseringsförbättringar betyder mycket på sikt.

Regeringen går in för att kraftigt stärka och förbättra uppföljningen av kommunernas verksamheter. Ett antal åtgärder har vidtagits för att stärka kunskapen och stärka kommunsektorns anpassning, effektivisering och förbättring av verksamheterna. Det finns stora skillnader i kostnaderna för likartad verksamhet mellan kommunerna.

Redan förra året startades ett projekt för jämförelse mellan kommunerna så att olika verksamheter får möjlighet att lära av varandra. Regeringen gör en IT-satsning för bättre information som ska kunna ge enhetlig och jämförbar information. Olika genomlysningar pekar på stora svårigheter att följa den kommunala ekonomin. Detta uppmärksammas bland annat i en rapport från Riksrevisionen.

Regeringen har tillsatt en utredning om statistik och uppföljning av kommunerna och initierat förbättrad uppföljning i den årliga rapport som regeringen lämnar till riksdagen om kommunernas verksamhet. Så även vi får möjlighet att delta i en fortsatt diskussion om förbättring av de kommunala verksamheterna.

Regeringen tillsätter också en parlamentarisk utredning om systemet för utjämning mellan kommuner och landsting. Statskontoret har fått ett uppdrag att följa utjämningssystemet. Detta är ett system som är utomordentligt svårt att överblicka och är mycket omfattande. Det ska kompensera för opåverkbara och grundläggande skillnader i kostnader.

Systemet ska nu ses över, och man ska se till att ekonomisk tillväxt stimuleras och att man får incitament i utjämningssystemet för att öka skattekraften och förbättra ekonomin i den egna kommunen. Samtidigt måste kommunernas självbestämmande värnas, och bidragen ska vara generella så att kommunerna kan göra prioriteringar lokalt.

På sikt måste systemet vara hållbart, men det måste bli mer genomskinligt så att man kan förutse behov av förändringar och förstå de eventuella förändringar som behöver göras. Det är väldigt viktigt att vi kan reformera systemet så att det uppfyller de här utgångspunkterna och att kommunerna kan stå rustade för att möta de långsiktiga utmaningarna.

På inkomstsidan ser vi också en del förändringar. Kommunernas skattebaser kommer att ändras i och med den kommunala fastighetsavgiften efter nästa år. Kommunerna pekar på en annan sida av problemet när det gäller balansen mellan inkomster och kostnader, och det är till exempel människors sätt att bo. Människor kanske inte längre bor på ett ställe utan på flera ställen och kräver service på ett ställe och betalar skatt på ett annat. Jag tror att det är viktigt att vi får en process som gör att det här kan justeras, så att vi får en vettig och klok finansiering av de viktiga välfärdstjänsterna.

Det finns ingen enkel lösning, men vi kan åtminstone se till att vi har ett kunskapsläge som gör att vi kan göra kloka och bra anpassningar till utvecklingen, så att vi faktiskt kan stå för att vi är redo att möta de utmaningar vi ser inom vård och omsorg.

Också finansutskottet har bidragit till kunskapsinsamling genom att påbörja en studie av finansieringsprincipen. Vid dessa genomgångar har det klart framgått hur svåröverblickbara och svårförståeliga statens bidrag till kommuner är. Statsbidragen återfinns inom många delar av budgeten och har lagts till och ändrats under årens lopp.

Den växande mångfalden inom kommunernas verksamheter med många aktörer är en viktig faktor för förändring och förbättring av välfärdstjänsterna. Valfrihet och kundval kommer att tydliggöra krav på verksamheterna. Dagens patientnätverk, pensionärnätverk, elevnätverk, föräldranätverk, mer utbyte av information, kvalitetsfrågor är säkert bara början till en större delaktighet och självbestämmande inom skola, vård och omsorg. Utredningsuppdraget för att förbättra statistiken som rör

verksamheterna kommer att fylla ett tydligt behov av bättre information och jämförelsemöjligheter. Regeringens IT-satsning har som mål att göra informationen mer tillgänglig och bidra till sådan delaktighet.

Mångfalden av producenter inom vård, skola och omsorg betyder också stora fördelar för arbetsmarknaden inom många yrkesområden, bland annat de som domineras av kvinnor. Det blir möjligt att byta arbetsplats och starta eget. Det ökar möjligheterna att påverka arbetsvillkor och lön. Ett exempel som jag vill ta upp är den gången då sjuksköterskorna i Skåne började söka arbete i Danmark. Det var startskottet för en förändring av sjuksköterskornas lönestruktur från att mer eller mindre ha stått stilla realt under 30 års tid; man hade samma lön när man började på jobbet som den dagen man gick i pension. I dag ser deras lönebild helt annorlunda ut.

För att säkerställa välfärdstjänsterna inom vård, skola och omsorg krävs att vi handhar vår ekonomi med största omsorg och skapar en ekonomisk miljö där välfärdstjänsterna kan utvecklas.

Alliansen kommer att fortsätta jobbsatsningen som tryggar en god samhällsekonomi och som gör att vi får råd med och har resurser för välfärdstjänsterna som vi alla är så beroende av, för, herr talman, det är bara så man kan möta utmaningarna som vi ser inom de här verksamheterna.

Med detta, herr talman, ber jag att få yrka bifall till förslaget till beslut i finansutskottets betänkande nr 3.

(Applåder)

Anf. 34 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! I Sverige finns det en lag som den här riksdagen har fastställt om att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning. Samtidigt väljer regeringen att lägga fram en budgetproposition där man fastslår att kommunsektorn kommer att gå med finansiella underskott år 2010 på grund av regeringens politik.

Regeringen skriver också att konsumtionsökningen inom det offentliga har varit drygt 2 procent de senaste åren, medan ni föreslår att den ska bli 0,5 procent och 0,7 procent framöver.

Till detta kan vi minnas alla de debatter som har varit i den här kammararen med anledning av de förändringar som regeringen har gjort kring plusjobb, vuxenutbildning, kvinnors löner och så vidare och de sänkta ersättningsnivåerna i a-kassa och sjukförsäkring. Där har svaren alltid varit från de borgerliga ministrarna: Ja, men kommunsektorn har ju så stora överskott, så det här ska de fixa ändå.

Nu lägger ni fram en budgetproposition där ni säger att de här överskotten ska bort. Jag har väldigt svårt att få det här att gå ihop. Egentligen kanske jag inte har det, för ni är ju mycket tydliga med att ni vill att den offentliga välfärdens andel ska minska. Ni vill inte se några kvalitetsförbättringar. Det är ingenting som ni eftersträvar, för då skulle inte den här budgeten ha lagts fram.

Anna Lilliehöök säger här att det inte blir några större demografiska förändringar under den här tiden. Jag kan då påminna Anna Lilliehöök om att landstingen kommer att få höga biotekniska kostnader framöver. De signalerar om stora problem. Det gjorde man också när vi besökte Sveriges Kommuner och Landsting från finansutskottet. Man skulle få

problem mycket tidigt, och man kan inte jobba med de kvalitetsförbättringar som vi alla diskuterar när det är valrörelse – eller, som vi också brukar diskutera, kvinnors löner. Det är en miljon som jobbar inom den offentliga sektorn, och nu fråntar ni kommuner och landsting, som verkligen vill åstadkomma en sådan förbättring, möjligheten att höja kvinnors löner.

Anna Lilliehöök, vilka kvalitetsförbättringar ska ni åstadkomma?

Anf. 35 ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik:

Herr talman! När det gäller kvalitetsförbättringar är det absolut viktigaste att vi har en valfrihet, att var och en ges möjlighet att fundera över vilka aspekter man tycker är viktiga. Det är inte så enkelt som att det är något allmänt index som kan berätta om alla kvalitetsaspekter som var och en av oss tycker är viktiga.

Jag vill ändå peka på att inom äldreomsorgen finns det helt klart kvalitetsbrister. Det har nu satts till en utredning för att ordentligt se över kompetensen inom äldreomsorgen och se till att man har utbildad personal. Det är nämligen en väldig skillnad mellan förskolor och äldreverksamhet. I förskolorna har 95 procent av personalen utbildning för sitt arbete, medan förhållandet på äldreboenden är det motsatta. Där är det bara en mycket liten andel som har utbildning. Jag tar detta som ett exempel.

Jag vill också tala om tillgängligheten i vården. Det har varit ett stort problem att man har fått vänta länge på behandling. Nu ser vi till att det finns tillgänglig information om var man snarast kan få sin behandling när man har fått sin diagnos. Jag tror att för den enskilde personen är det en av de viktigaste kvalitetssäkringarna.

Vi har också sett på jämställdheten i leveransen av välfärdstjänsterna. Till exempel inom sjukvården har det visat sig att vissa diagnoser som rör kvinnor har fått mindre uppmärksamhet och att man inte har gjort fullt lika stora ansträngningar för att diagnostisera och hitta den rätta metoden, för att ta ett annat exempel.

Anf. 36 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag som alltid har levt i tron att vårdköerna handlade om att det var för få anställda på sjukhusen, att man inte hann med i den utsträckning som man skulle önska.

Jag trodde också att de pengar som den förra regeringen anslog till äldreomsorgen för just kompetensutveckling var något som var ganska självklart och att det behövs kompetens inom äldreomsorgen men också fler anställda. Men ni drar bort pengarna för kompetensutveckling och ni fryser statsbidragen till kommunerna. Ni gör allt vad ni kan för att motverka kvalitetsförbättringarna. Och, som jag sade, landstingen har väldigt stora kostnadsökningar framför sig.

Jag skulle vilja ta upp en annan aspekt. Anna Lilliehöök pratar om att det kan bli problem med att rekrytera och att det är högkonjunktur just nu. Jag skulle vilja påminna Anna Lilliehöök om att i Norrsundet läggs ett stort pappersbruk ned. Det är 325 arbetstillfällen som försvinner i en ort med tusen personer. Vi ser samma sak med många uppsägningar i Klippan, Hallstavik, Seskarö och så vidare. Till detta kommer regeringens politik med nedläggning av försäkringskass kontor och skattekontor.

Man tar bort arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning och fryser statsbidragen till kommunerna.

Hur ska de kommuner som är berörda kunna fixa det här när regeringen inte på något sätt ser de problem som finns, inte vill delta i processen utan bara pratar om att det är högkonjunktur och att det blir rekryteringsproblem. Snacka om att blunda för verkligheten, Anna Lilliehöök!

Jag är mycket besviken på den här regeringen. Vi har försökt få ansvarig minister att besöka Gävle kommun för att sätta sig in i den situation som råder i Norrsundet. Ministern har inte ens svarat på inbjudan. Det är en väldig besvikelse.

Kan du nu förklara för mig hur allt detta ska leda till kvalitetsförbättringar? Information löser definitivt inte problemen. Jag trodde att det fanns en sorts enighet om att pengar kan vara en god lösning om man vill anställa fler i välfärden. Det är väl ändå löner som kostar, eller?

Anf. 37 ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att kommentera den situation som kommuner kan befinna sig i när en stor arbetsplats läggs ned. Den här regeringen har bedrivit en politik för fler i arbete som antagligen har betytt uppåt 100 000 nya jobb. Det är bara så utvecklingen kan gå framåt på vår arbetsmarknad.

Dessutom satsar man aktivt på fler typer av jobbförmedlingar för att människor ska kunna hitta arbeten. Det är inte komvux – jag antar att det var det du refererade till när du nämnde att statsbidraget minskar – som har haft till uppgift att se till att man får en bättre utbildning för sitt framtida arbete. Det är tvärtom så att det finns ett skäl till att bidraget till komvux minskas. Komvux infördes en gång i tiden för att äldre personer som inte har gått färdigt gymnasieskolan ska kunna få en vidareutbildning och ta sin gymnasieexamen. Nu har det varit så att kanske 40 procent av dem som läser där redan har gymnasieexamen. Det är alltså skälet till att man gör det här.

Det är andra typer av utbildningar som behövs, och framför allt får man se till att människor matchas med jobb som de passar för. De som har arbetat i en sådan fabrik är yrkesutbildade arbetare som jag är helt övertygad om behövs på många platser inom industrin i Sverige. I dag är det faktiskt så att det inom många områden fattas arbetskraft.

Anf. 38 TOMMY TERNEMAR (s) replik:

Fru talman! Anna Lilliehöök sade i sitt anförande att ni satsar på kommunerna. Det var ungefär det som sades, sedan handlade det om allt annat egentligen.

Jag har ett pressmeddelande i min hand från ordföranden för SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, Anders Knape. Det är inte vilken person som helst. Dessutom är han partikamrat till Anna Lilliehöök. Han säger i det här pressmeddelandet: Den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden kommer troligtvis att avta.

”De ekonomiska förutsättningarna att klara vård, skola och omsorg kan komma att försämrats framöver”, säger Anders Knape. Han har uppfattningen att de inte får tillräckligt mycket stöd och hjälp, eftersom han säger på följande sätt: ”Medan offentliga överskott samlas i staten, kom-

mer kommun- och landstingintäkterna inte att räcka till för att klara framtidens efterfrågan på välfärdstjänster.”

Jag skulle vilja höra vad Anna Lilliehöök svarar sin partikamrat Anders Knape.

Prot. 2007/08:48
20 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

Anf. 39 ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik:

Fru talman! Det jag vill svara min partikamrat och också säga här är att vi just får titta på den förändringen och se hur vi kan förbättra utjämningsystemet. Vi får se till att vi kan förstå mekanismerna bättre och stärka kommunerna så att de klarar utmaningen efter 2011. Det är därför man har gett det här utredningsuppdraget i dag.

Vad man lägger till i direktiven är att det ska vara ett system som gör att incitamentet för tillväxt blir starkare än det är i dag och att man faktiskt också ska titta på hur välfärdens tjänster ska finansieras. Det är för att göra det på ett klokt och övertänt sätt, där man faktiskt kan förstå mekanismerna och se problemen i vitögat, som den här utredningen ska tillsättas.

Anf. 40 TOMMY TERNEMAR (s) replik:

Fru talman! Det är vällovligt att tillsätta en utredning, men din partikamrat Anders Knape pratar faktiskt om försämringar redan 2009–2010. Han bedömer också att landstingets ekonomi troligtvis kommer att försämrats fortare än kommunernas. Då kan väl inte Anna Lilliehöök vara nöjd med att säga: Vi har tillsatt en utredning. Det är ändå så att om inte kommunerna får långsiktiga spelregler har de oerhört svårt att klara välfärdstjänsterna.

Anders Knape säger också i ett annat pressmeddelande att kommunerna nu får ta större ansvar för infrastrukturen. När han uttalar det, kan det ha någon bäring på att vi har blivit lovade en infrastrukturproposition som också har väldigt stor betydelse för kommunerna redan i vår? Ryktet säger att den ska skjutas fram ytterligare. Är det också hans oro som man känner här?

Anf. 41 ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik:

Fru talman! Jag har svårt att uttala mig om vad Anders Knape exakt syftar på. Men det har i dagarna lagts fram ett omfattande förslag från Carl Cederschiöld, bland annat om infrastrukturen här i Stockholm. Om denna överenskommelse och förhandling går i lås, och dina partikamrater stöttar den, ska alltså kommunen och regionen här lokalt vara med och tillskjuta medel för att få i gång ett sedan länge nödvändigt kommunikationspaket.

Jag kan tänka mig att det är den modellen som åsyftas, men jag vet inte.

Till slut vill jag säga att när det gäller kommunerna har faktiskt de överskott som genererats betytt att balansräkningarna, som vi så sällan talar om i den här salen, har blivit väldigt mycket mer solida. Kommunerna har kunnat sätta av till pensioner som gör att verksamheterna kommer att kunna klara pensionsavgångarna på den ekonomiska sidan.

Om jag ska ta upp någonting när det gäller landstingen är det att det är just för landstingen som detta är så extra viktigt och bidrar som grundbultar för att de ska kunna klara sin verksamhet framöver. Annars hade

en stor del av de årliga inkomsterna fått gå till att betala pensioner, därför att man aldrig såg över det här ordentligt.

Anf. 42 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Det går bra för Sverige. Det går också bra för Sveriges kommuner och landsting. Man gör i år ett beräknat överskott på 13 000 miljoner kronor.

Fru talman! Grunden för en bra ekonomi är många saker. Det kräver att den arbetsföra befolkningen har jobb, det kräver att myglet och svartjobben försvinner, och det kräver en aktiv och målinriktad kommun- och landstingsledning. För att alla kommuner ska ha lika förutsättningar kräver det också ett skatteutjämnningssystem som är rättvist.

Fru talman! Alliansregeringen har lagt grunden för den positiva utvecklingen genom satsningar på jobbskatteavdragen 1 och 2. Det är satsningar på ungdomsjobb. Det är satsningar på nyfriskjobb. Listan kan göras lång.

Alliansregeringen har alltså aktivt tagit sig an arbetet med att öka antalet arbetade timmar i samhället, vilket lägger grunden för en bra ekonomi och därmed ger förutsättningar för ett bra välfärdsutbud i kommun- och landstingssektorn. I år ökar antalet arbetade timmar med i storleksordningen 3 procent och beräknas nästa år öka med ytterligare 1,3 procent. Inte sedan 60-talet har i haft en så hög andel arbetade timmar som nu.

Det är en annan inriktning än under de senaste fyra åren med en s-regering. Det var då andelen långtidsarbetslösa kvinnor ökade med 55,2 procent, det var då andelen långtidsarbetslösa funktionshindrade ökade med 77,3 procent, och det var då andelen ungdomar mellan 20 och 24 år i Amsätgärder ökade med 50,4 procent. Det var en skrämmande utveckling som nu alliansregeringen gör allt för att vända, och vi är på god väg.

Alla de här frågorna är primära diskussionsfrågor i landets kommuner och landsting. Det är frågor som direkt påverkar den kommunala ekonomin.

Fru talman! Kommunalekonomisk planering kräver långsiktiga spelregler. Även om den ekonomiska situationen ser bra ut i dag kan vi skönja problem. Här behövs en fördjupad diskussion om penninganvändning i kommuner och landsting utifrån ett välfärdsperspektiv. Vi kan redan i dag skönja att landstingen kan få ekonomiska bekymmer 2010 och kommunerna ett par år senare, om vi ser till den långsiktiga planeringen.

Här gäller det att ha framförhållning, för svaret på problemet är förmodligen inte självskrivet enbart ytterligare statliga pengar. Vi vet att SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, arbetar aktivt för att finna formerna för den framtida finansieringen av sina åtaganden. Det som förmodligen krävs är stärkta skattebaser, bland annat genom en stabil ekonomisk politik på riksplanet. Det handlar också om bättre efterlevnad av givna ekonomiska regler. Kommunerna måste följa regelverket när det gäller hur man bedömer att ha sin ekonomi i balans. Samtidigt måste också regeringens uppföljning av kravet om god ekonomisk hushållning förbättras.

Fru talman! De stora problemen finns i dag främst inom landstingen. Små landsting, ökade krav och hög arbetsbelastning gör att problemen

hopas. Vården blir alltmer specialiserad och kräver mer ekonomiska resurser. Det här kan innebära att mer avancerade vårdtillfällen bättre åstadkoms i större organisatoriska enheter. Galopperande kostnader inom läkemedelssektorn kräver alltmer ekonomiska resurser, antalet vårdtillfällen är i dag omkring 1,4 miljoner om året och man får allt fler krävande och välinformerade patienter som givetvis också ställer ökade krav. Här finns en utmaning för vården som kräver mycket av ansvariga politiker.

Fru talman! Andelen arbetsför befolkning blir allt mindre. Det innebär problem, dels ekonomiskt, dels för att kunna få människor till de jobb man behöver ha människor till. Offentlig sektor ska i framtiden mer tydligt konkurrera med den privata arbetsmarknaden om arbetsutbudet. I dag är nyanställningsbehovet i kommuner och landsting 80 000 nya medarbetare per år med en total arbetsstyrka om 1,1 miljoner människor.

Lösningen kan vara ökad produktivitet eller alternativa arbetsformer, för att nämna några vägar. Man bör ändå inse att allt talar för att lönenivåerna kommer att öka för att jobben ska bli mer attraktiva än vad de är i dag.

Som jag ser det krävs också ett nytt förhållningssätt inom offentlig sektor, annars kommer vi inte att klara den här situationen. Avknoppning och privata inslag i en offentligt finansierad verksamhet som också styrs demokratiskt kan vara en del av lösningen. Alliansens inriktning, att öppna det här området, är därför ett steg i rätt riktning.

Fru talman! Det finns motioner kring den kommunala skatteutjämningen. Givetvis är det på det här området viktigt att den positiva utvecklingen inom kommunerna består så att skattebaserna stärks och att behovet av skatteutjämning minimeras. Grundsynen ligger dock fast vad gäller utjämningssystemet. Målet för utjämningen är att ge samtliga kommuner och landsting likvärdiga ekonomiska förutsättningar att ge sina invånare service trots skillnader i beskattningsbara inkomster och strukturella förutsättningar.

Nu kommer en parlamentarisk utredning att tillsättas under våren för att se över utjämningen. Låt oss avvakta den, se analysen och se problembeskrivningen och förslaget till åtgärdsprogram innan vi går vidare. Som jag ser det är det viktigt att ge utredningen ett öppet mandat och sedan konstatera hur vi ska gå vidare på det här området.

Fru talman! När vi nu runt om i landet diskuterar Ansvarsutredningens förslag kan det också vara av värde att göra ekonomiska värderingar och bedömningar av olika lösningar. Bildandet av en Mälardalsregion exempelvis skulle höja skattekraften i de fyra länen kring Stockholm tre gånger, medan en fördubbling skulle ske i Stockholm. Vilken Mälardalsbo kan säga nej till en sådan utveckling, och vilken svensk i övrigt kan säga nej till en sådan utveckling mot bakgrund av Mälardalens påverkan på hela skatteutjämningssystemet? Jag ser fram emot en tillväxtdebatt mot bakgrund av Ansvarsutredningen. Det är som jag ser det en viktig fråga för landets kommuner och landsting.

Fru talman! Kommuner och landsting står för en stor del av tryggheten för enskilda människor. Det är därför viktigt att den nationella nivån aktivt verkar för att stärka den lokala och regionala nivån. Ett steg är bland annat överföring av fastighetsskattebasen genom inrättandet av en

kommunal fastighetsavgift. På sikt kommer det att bli ett viktigt tillväxt-instrument för kommunerna.

Det är också viktigt att relationen mellan kommun och landsting respektive staten är öppen, rak och målinriktad. En tydlig och rak relation vad gäller finansieringsprincipen är i det här sammanhanget en nyckelfråga. I Centerpartiet ser vi finansieringsprincipen som självskriven i ett samhälle där det kommunala självstyret är en ledstjärna. Det är ju ändå i den kommunala demokratin, på den kommunala nivån, som människorna känner delaktigheten, engagemanget och ansvaret. Det är alltså extra viktigt att den nivån fungerar på ett bra sätt.

Fru talman! Så här i jultid kan det också vara på sin plats att kosta på sig lite beröm. I det här skedet vill jag berömma såväl SKL:s ledning som alliansregeringen. SKL har medverkat till den största kvinno-satsningen som någonsin gjorts genom årets löneavtal. Det är en viljeinriktning som tidigare SKL-ledningar inte har lyckats med. Man har efterlyst satsningar på det här området i många år, men det har inte blivit något. Jag tycker att vi kan ge den här ledningen beröm för att man har kommit fram till det resultat man har uppnått.

Jag vill också rikta beröm till regeringen, som via jobbskatteavdragen har sänkt skatterna för exempelvis en sjuksköterska så att hon får 871 kronor extra i månaden i plånboken. Då talar jag om en nettoeffekt av bara skatteåtgärder.

De här två förändringarna ger många kvinnor i vården den högsta nettolöneökning som man har fått under hela sitt yrkesliv. Det här tycker jag är väl värt att uppmärksamma. Berömmet ska gå till SKL och till regeringen – vinnarna är de som jobbar, ofta de kvinnor som jobbar i offentlig sektor.

Anf. 43 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jörgen Johansson vill ha beröm för att två tredjedelar, eller ungefär 70 procent, av skattesänkningarna har gått till den rikaste tredjedelen och att skattesänkningarna framför allt har gått till män, som de alltid gör när man för en sådan politik, eftersom kvinnor betalar mindre i skatt på grund av att de har lägre inkomster.

Jörgen Johansson pratar också om likvärdiga ekonomiska förutsättningar var man än bor i landet, och det är ju en god ambition. Centerpartiet har ju haft en tradition av att stå upp för att hela Sverige ska leva och för regional utveckling. Nu när Stureplanscentern har tagit över har man glömt den traditionen eller begravt den lite vid sidan om i det djupa mörkret.

Hur slår då regeringens politik i respektive län här i Sverige? Jag kan tala om att om man bor i Gävleborg, där jag bor, har man fått 4 800 kronor mindre än de som bor i Stockholm. Bor man i Jämtland så har man fått 5 000 kronor mindre än de som bor i Stockholm. Och bor man i Norrbotten, ja, då har man fått 5 400 kronor mindre än de som bor i Stockholm.

Hur ser Centerpartiet på en sådan regional utveckling? Hur kan Centerpartiet bidra till och försvara en politik som ökar de regionala skillnaderna?

Det är inte nog med detta, fru talman. Även Försäkringskassans kontor och skattekontoren läggs ned, många gånger i mer glesbefolkade bygder. Vi har 80 kommuner, framför allt i mer glesbefolkade bygder, som har fått ökade kostnader för försörjningsstöd, var femte kommun signalerar ekonomiska problem redan nu, och sedan har vi också landstingens situation.

Samtidigt pratar Jörgen Johansson om likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Låt mig säga att jag har svårt att få din ekvation att gå ihop. Men du kanske har något bra och givande svar. Jag ska lyssna med spänning.

Anf. 44 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Traditioner ska man vara rädd om. Det är vi inom Centerpartiet. Vi värnar, har värnat och kommer att värna skatteutjämnings-systemet. Det är inte så att Stureplanscentern, en avdelning på i storleksordningen 30–40 medlemmar, styr hela Centerpartiet. Här har vi en grundmurad syn på hur systemet ska vara. Det ska, precis som jag sade, ge alla kommuner i hela landet likvärdiga förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

De siffror du räknar upp är baserade på ett sifferverk som beräkningsgrund. Det är precis den typen av frågeställningar man bland annat ska se över i det kommande skatteutjämningsystemet. Låt oss avvakta och se vad den utredningen kommer fram till. Vi har konstaterat att det finns ett behov av att se över det här. Låt oss avvakta och se vad vi kommer fram till. Det är bra att vi har en parlamentarisk utredning på det här området, en utredning som också innebär att alla partier är med.

Jag skulle vilja avsluta med att fråga Vänsterpartiet om ert förslag att den offentliga sektorn ska få ett tillskott på 150 000 nya jobb. Detta kommer att kosta Sveriges kommuner och landsting i storleksordningen 7, 16 respektive 28 miljarder under de kommande tre åren. Om Vänsterpartiets förslag skulle gå igenom skulle det för min hemkommun under år 1, nästa år, kosta 10 ½ miljon. År 2 skulle det kosta 24 miljoner, och år 3 skulle det kosta 42 miljoner. Varifrån ska kommunen ta de pengarna?

Anf. 45 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! De siffror jag räknade upp, Jörgen Johansson, är det RUT som har tagit fram utifrån de politiska förslag som ni har klubbat igenom här i kammaren. De ger den här ekonomiska fördelningen. Bor man i Norrbotten får man 5 400 kronor mindre i plånboken än om man bor i Stockholm. Bor man i Jämtland får man 5 300 kronor mindre. Det borde göra dig väldigt orolig. I stället försöker du svepa undan det här och fortsätter att prata om likvärdiga ekonomiska förutsättningar.

Den utredning som ska se över skatteutjämningsystemet ska öka skillnaderna i inkomstutjämnningen. Det har ni uttalat tydligt i finansutskottet. De kommuner och regioner ni tidigare har stått och försvarat ska få sämre förutsättningar till vård, skola och omsorg. Det rimmar ganska illa med er så kallade tradition.

Jag skulle vilja ta upp ytterligare en sak. Du pratar om att man måste skapa förutsättningar för att klara de demografiska ökningarna. Det ska ske genom avknoppning och privatiseringar. Jag trodde att företag behövde vinst för att gå runt. Du menar att vinstintressen ska vara med och tas ut ur skattesystemet. Vi ska betala med skattepengar, som sedan i sin tur ska ge vinst i andra företag. Jag trodde att det skulle bli dyrare, men du kanske kan förklara det här för mig. Där man har gjort det, här i Stockholm till exempel, har det definitivt inte blivit billigare.

Men framför allt: Hur slår er politik ekonomiskt? Jag har visat på att den slår väldigt orättvist ur ett regionperspektiv. I min kommun, Gävle, som får 47 miljoner mindre i statsbidrag 2010, försvinner 325 arbetstillfällen på Norrsundets pappersbruk. Dessutom har ni halverat vuxenstödssanslaget. Arbetsmarknadspolitiken är också sönderslagen. Hur ska man fixa det här? De som då förlorar jobben ska dessutom flytta första dagen och ha en sämre a-kassa. Maud Olofsson vägrar att åka dit. Det är din partikamrat. Du kanske kan dra henne lite i armen och tala om vilket ansvar hon faktiskt har.

Anf. 46 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det var en rejäl pyttipanna av åsikter. Jag ska försöka reda ut några begrepp. Jag börjar med Mälardalsregionen, eftersom jag tycker att det är en nyckelfråga. Jag ser framför mig en region här i Mälardalen som har en stark tillväxt, som också kommer att gynna hela landet på grund av sin tillväxt utifrån skatteutjämnningssystemet.

Att gå in och diskutera inkomstutjämnningen och kostnadsutjämnningen i ett system som vi om några månader kommer att tillsätta en parlamentarisk utredning om skulle vara något övermaga. Vi bör avvakta med den diskussionen. Det finns felaktigheter och skevheter i nuvarande system som vi behöver se över. Låt oss gemensamt göra det. Sedan kan vi föra diskussioner när vi har papper och fakta på bordet.

Vad gäller vården, effektivisering, vinster och så vidare kan jag säga att man här i Stockholm kan gå tillbaka några år och titta på hanteringen av S:t Görans sjukhus och de förändringar som skedde då ekonomiskt, personalmässigt och arbetsmiljömässigt och ta med sig de positiva effekterna av det. Jag har själv varit med och genomfört den största privatisering som har skett i landet vad gäller primärvården. Vi lade ut 42 procent privat och 8 procent på intraprenad samt lät hälften vara i landstingsägd regi.

Detta effektiviserade verksamheten. Vi fick en kostnadsmässigt billigare vård av en bättre kvalitet och med en bättre löneutveckling för de kvinnor som jobbade inom sektorn, både på landstingssidan och på den privata sidan.

Är inte det bra? Är det inte bra att kvinnorna får en bra löneutveckling? Helt plötsligt hade vi skapat en marknad. Det fanns alternativ för kvinnorna. Detta gav en bra löneutveckling. Jag tycker att det är så vi måste se på problemet.

Anf. 47 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Finansutskottets ärade ordförande Stefan Attefall sade, när vi tidigare diskuterade finansutskottets betänkande 2007/08:FiU2, *Samhällsekonomi och finansförvaltning*, att det var oinspirerande och

inte så spännande. Jag deltog inte vid justeringen av det betänkandet och har föga synpunkter. Men, fru talman, *det här* betänkandet, *Allmänna bidrag till kommuner*, är spännande och intressant som ett filmmanus av Jan Guillou om Arn. Man vet aldrig riktigt hur det slutar, vem som faller, hur lansarna fälls och så vidare. Man kommer nästan att tänka på Charlton Heston i *Ben-Hur*. Någon gjorde när den filmen kom en revy som hette *Men Hur?*

Vi är väldigt eniga om vilken vikt kommunerna har i landet och vad de ska göra. Det finns höga ambitioner på väldigt många områden. Men hur ska det ske? Det är där skillnaden går. Hur ska det ske?

Jag har personligen rakt motsatt åsikt mot Ulla Andersson på en bestämd punkt. Jag tycker att det är väldigt bra om kommunerna blir mindre beroende av bidrag från staten och får mer självständighet genom ökade skatteinkomster.

Jag vill gratulera alla kommuner och dem som bor i alla våra kommuner. Är det någonting som håller på att ske de senaste åren är det att man kommer bort från alla bidrag och får större kommunala inkomster, en hel del patientavgifter också. Detta är väldigt bra för självständigheten i kommunen. Att göra kommunerna mer beroende av bidrag är det allra sämsta man kan göra. Grattis och gott nytt år till våra kommuner! Det finns till och med en lång rad kommuner som kan sänka skatterna nästa år.

Fru talman! Jag hör här väldigt många socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister som är bekymrade. 171 ledamöter i kammaren är bekymrade över detta. Utanför denna kammare hör jag aldrig någon som är bekymrad över alla dessa sänkta skatter. Jag har inte träffat på en enda. Tvärtom vill de jag har träffat ha mer sänkta skatter. Men ni 171 här tycker att det är dåligt att man kan sänka skatterna.

Nej, tvärtom! Människor tycker att det är bra om de får lite mer i plånboken, lite ökad självständighet. Det gäller inte minst dem som har lite lägre inkomster. Vi riksdagsledamöter är välavlönade, så det spelar kanske inte så stor roll för oss. Men för de många människor som är lite sämre avlönade, sjuksköterskor, poliser, småskollärare och så vidare, spelar den här löneökningen en väldigt stor roll. De blir säkrare och får mer frihet, helt enkelt. Grattis till alla dem som får mer i lön för sitt goda arbete!

Fru talman! Att kommunerna har fått lite bättre ekonomi och blivit lite mindre beroende av statliga bidrag gör det också möjligt för dem att göra det som vi är väldigt många som är angelägna om, nämligen att se till att uppgradera de lägre löner som många kvinnor har, inte minst i vården.

Om kommunerna har väldigt dåligt med pengar kan man inte göra dessa satsningar. En av nyckelfrågorna för att vi ska ha kvalitet i den kommunala verksamheten är att vi får goda medarbetare. Man måste kunna konkurrera om medarbetarna med den privata sektorn så att vården på ålderdomshemmen blir bra och lärarna väldigt bra.

I finansutskottet har vi det senaste året diskuterat en inriktning på att forska lite grann om verksamhetsanknutna statsbidrag till kommuner och landsting. Det finns en särskild beredningsgrupp som leds av Anna Liliehöök och några till som är med där.

När man tittar ut över de bidrag som finns kan vi konstatera att Statskontoret har gjort en sammanställning av detta. Det finns nu 38 olika bidrag om sammanlagt 42 miljarder kronor som är specialinriktade.

Faran med de bidragen är att man ute i kommuner precis som vi enskilda människor gör anpassar verksamheten efter hur bidragen är utformade. Trots att jag tror att ingen egentligen vill det har bidragen ökat jämfört med när det nya påssystemet kom år 1995 från ungefär en tredjedel till över 40 procent.

Det är väldigt viktigt att se till att den här strukturella formen av specialinriktade bidrag inte ökar på samma sätt som hitintills hur duktiga vi än är här i riksdagen på att tala om vad man ska göra ute i kommunerna. Man anpassar sig ute i kommunerna väldigt lätt till bestämmelserna. Man förleds också att inte göra saker som är allra bäst i kommunerna där man vet bättre. Det är viktigt att vi försöker få en återgång till påssystemet.

Kommunerna i det här landet är väldigt olika. Det finns Bjurholm med 3 000 invånare, och det finns andra kommuner som till exempel Stockholm som är 250 gånger större med 750 000 invånare. Verksamhetsinriktningarna blir väldigt olika i de kommunerna. I Stockholm är man inte lika beroende av bidragsinriktningarna som man säkert är i många andra kommuner.

Jag var nyligen i en liten kommun utanför Umeå som heter Vindeln. Jag tror för övrigt att Stefan Attefall från början är från de trakterna. Där hade man blivit något mindre beroende av statliga bidrag under det senaste året tack vare att de hade fått fler anställda och färre som var beroende av olika sorters bidrag. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi fortsätter i den riktningen.

I dag behandlar vi de 65 miljarder kronorna som går från staten i olika former till kommunerna. Det är ungefär 20 procent av verksamheten. Kommunerna är egentligen en ohyggligt stor verksamhet tillsammans med landstingen. De omfattar ungefär 250 miljarder kronor. Man ska ha klart för sig storleksrelationerna.

Fru talman! Det finns ingenting som kommunalmän är så lidelsefullt intresserade av att diskutera som kostnads- och inkomstutjämningen. Nu ska det tillsättas en ny utredning om detta. Det tror jag är klokt och bra. Det gäller att få en klok inriktning på vad man ska undersöka.

Det nuvarande systemet trädde i kraft ungefär 1995. Det har varit lite justeringar fram och tillbaka. Det har sitt upphov i en socialdemokratisk promemoria skriven av Göran Persson under sommaren 1994. Det är inte många som har den kvar. Jag har den, och den är grön till omslaget.

När det gäller kostnadsutjämningen tror jag att det i grund och botten finns en stor enighet. Var man än bor i vårt land ska man ha ungefär samma sociala rättigheter och förmåner. Det är väldigt viktigt. Därför måste vi ha en kostnadsutjämning som anknyter till de verkliga kostnaderna.

När det gäller inkomstutjämningen är den mer kontroversiell. Personligen anser jag – och det har jag sagt tidigare från denna talarstol – att det är fel att man inkomstutjämnar mellan kommuner utan det borde man göra mellan individer. Det kan man diskutera. Man måste fundera så att man inte får en hämmande effekt med det nuvarande systemet.

Jag ska säga en allra sista sak. Jag vill ta upp det som Mikaela Valtersson sade om kollektivtrafiken i Stockholm. Det är väldigt många som

är irriterade på den, och jag är det också. Jag ser fram emot att vi får väldigt många nya vägar.

Jag har också blivit stående väldigt länge. Jag har löst det på mitt sätt. Jag åker inte längre bil och flyg. Jag tror att det är väldigt bra för miljön. Jag använder tunnelbana, pendeltåg och cykel. Det tycker alla såvitt jag vet är bra, utom Skatteverket i Simrishamn.

Anf. 48 EMMA HENRIKSSON (kd):

Fru talman! Sveriges Kommuner och Landsting rapporterade så sent som i oktober att vad vi har just nu är den största ökningen av sysselsättningen i modern tid. Alliansens så här långt mycket framgångsrika kamp mot utanförskapet och massarbetslösheten har inte bara gynnat dem som själva kommer bort från utanförskapet utan den har i allra högsta grad också gynnat den kommunala sektorn.

Vi hörde tidigare att det är 13 miljarder i överskott i kommunsektorn, och av de miljarderna är åtta från kommunerna och fem från landstingen. När vi ser de stora överskotten är det väldigt lätt att glömma bort att arbetet för en stabil och hållbar ekonomisk utveckling i kommunsektorn bara har börjat. De utmaningar som finns är många och stora.

För oss kristdemokrater är det en självklarhet att samhället byggs underifrån. Det är i den lilla, nära gemenskapen som samhällsbyggandet börjar. Det är i familjen. Det är i trygga familjer som vi får chans att växa upp som trygga barn till att bli trygga vuxna.

Men familjen finns också i ett sammanhang. Familjen behöver finnas i en större gemenskap. Det civila samhällets roll kan inte nog betonas. Det handlar om grannskapets olika sammanslutningar, idrottsklubbar, föräldranätverk, naturvårdsförening och fackförening. Alla har de sitt bestämda mål och sitt bestämda syfte. De har en roll att fylla i samhällsbyggandet.

Det är i de regionala, lokala och nationella politiska församlingarna som vi fortsätter på det bygget. Självklart har vi också de internationella politiska organisationerna, EU och FN. Det viktiga är att varje nivå finner sin roll och tar sig an de uppgifter de har att lösa.

Varje nivå har också ett ansvar att stödja de underliggande nivåerna och att inte lägga sig i det de inte bör lägga sig i. Vi brukar kalla det, med det enkelt uttryckta ordet, subsidiaritetsprincipen.

Med vårt sätt att se på att samhället ska byggas underifrån är det en självklarhet att beslutet om barnens dagliga tillvaro ska fattas av föräldrarna och ingen annan. Det är väldigt glädjande att vi nu har möjlighet att återigen ge den beslutsmakten tillbaka till föräldrarna.

Särskilt glädjande är dagens besked från Sveriges Kommuner och Landsting att en fjärdedel av landets kommuner redan har fattat beslut om vårdnadsbidraget. Det har skett trots att bläcket för de slutliga detaljerna knappt ens har hunnit torka.

På samma sätt som vi vill ge förtroendet tillbaka till föräldrarna att styra över den egna vardagen är det viktigt att vi ger kommunerna förtroendet att styra över de kommunala vardagsbekymren och vardagsfrågorna. Vi i riksdagen har en viktig roll att bevaka upprätthållandet av den kommunala självstyrelsen.

En logisk konsekvens av det här är att regering och riksdag har till uppgift att skapa en ekonomiskt stabil grund för den kommunala och

Prot. 2007/08:48
20 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

regionala självstyrelsen. Legitima och stabila skattebaser är en grundförutsättning som krävs för att den kommunala sektorn ska kunna leva upp till sin roll. Det är en förutsättning för att varje medborgare ska kunna ta del av välfärdssamhällets grundläggande syften: att vi ska känna trygghet i att skicka våra barn till en lärande skola, att vi kan ge våra äldre en värdig äldreomsorg, att alla som behöver vård också har tillgång till en bra vård och att vi har en infrastruktur som ger förutsättningar för livskraft i hela landet.

Det är också mot den här bakgrunden vi kristdemokrater har tyckt att det har varit viktigt att avskaffa den statliga fastighetsskatten och i stället införa en kommunal fastighetsrelaterad avgift. Vi har nått långt, men det ska erkännas att vi inte har nått ända fram. Juridiskt sett blev det som ni vet inte en avgift utan en skatt.

Jag vill ändå lyfta fram det som också Jörgen Johansson påpekade tidigare: Det här öppnar en möjlighet för kommunerna att genom en väl avvägd och klok planering för sin nybyggnation efter kvittning mellan avgift och statsbidrag förstärka sin ekonomi. Vi vill noga följa upp kommunernas möjligheter att med den här nya intäktsbasen minska sitt ekonomiska beroende av staten och av andra kommuner via utjämnningssystemet. Utan ekonomiskt självstyre har vi inte heller något kommunalt självstyre.

Låt oss gå tillbaka till kommunernas och landstingens utmaningar. All erfarenhet visar att högkonjunktur följs av lågkonjunktur. Den kommer, men hur djup den blir eller hur långvarig den blir kan vi inte förutsäga. Men man behöver inte tro på tomten för att kunna förutsäga att den kommer. Vi kan inte hindra den, men med en väl avvägd ekonomisk politik kan vi bidra till att lågkonjunkturen blir så kort och så grund som möjligt.

Den inhemska efterfrågan som alliansen med olika förslag har stimulerat bidrar till att förlänga den pågående högkonjunkturen. Och det behövs, inte minst när USA inte längre agerar internationellt draglok.

Men alla positiva ekonomiska siffror döljer lätt att det inte ser likadant ut i hela landet. Alla kommuner och landsting har inte samma goda ekonomiska förutsättningar. Vi ska ha en lagstiftning i kommunsektorn som bereder så goda förutsättningar som möjligt för alla kommuner och landsting att ta till vara sina fördelar och sina medborgares potential att bidra till att bygga vårt gemensamma bästa.

Det är också detta som är meningen med regeringens översyn av det kommunala utjämnningssystemet. Vi måste få till ett system som samtidigt utjämnar strukturella och opåverkbara skillnader och uppmuntrar till effektivitet och hållbar ekonomisk tillväxt. Samtidigt ska vi värna solidaritet och samarbete mellan kommuner och mellan landsting.

Det går bra för kommunsektorn. Med en klok ekonomisk politik och en framtidsytande näringslivspolitik kan kommunernas och landstingens viktiga arbete för allas vår välfärd fortsätta att stärkas. Med detta budgetförslag finns förutsättningar för kommunsektorn att ta sig an även framtidens utmaningar. Med detta, fru talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Fru talman! Finansutskottet träffade Sveriges Kommuner och Landsting för några veckor sedan. De presenterade sin prognos om ett överskott på 13 miljarder – 8 miljarder för kommunerna och 5 miljarder för landstingen. Detta är ett oerhört bra resultat som grundar sig på konjunkturläget, den tidigare socialdemokratiska regeringens ekonomiska politik och naturligtvis på en medveten kommunal och landstingskommunal politik.

Men Sveriges Kommuner och Landsting visade också på en dyster bild där landstingssektorn går mot ett nollresultat ungefär till 2010. Kommunsektorn når nollresultat lite senare, enligt prognosen. Det ser väldigt olika ut i de olika kommunerna och landstingen när det gäller ekonomi och förutsättningar att driva sin verksamhet.

Med en långtgående utjämning av skillnader i beskattningsbara inkomster och i strukturellt betingade kostnadsskillnader fördelas landets tillväxt på ett rättvist och solidariskt sätt så att alla invånare i Sverige kan få en bra skola, vård och omsorg. En långtgående kommunal utjämning är viktig för att trygga välfärden och för att skapa förutsättningar för tillväxt i alla delar av landet.

Vi socialdemokrater anser att huvudsyftet med den kommunala utjämningen även fortsättningsvis ska vara att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner respektive landsting i enlighet med riktlinjerna för det utjämningsystem som infördes 2005.

Regeringen tycks planera att nästa år tillsätta en parlamentarisk utredning som ska utvärdera hela systemet för den kommunalekonomiska utjämningen. Utvärderingen ska även inkludera de förändringar i utjämningsystemet som genomförs nästa år, alltså det förslag som presenterades i regeringens vårproposition. Det hade inte remitterats till berörda instanser, inte ens till landets kommuner. Vi utgår från att det aviserade utredningsarbetet kommer att grundas på de principer för kommunalekonomisk utjämning som jag har berört. Jag hoppas att dialogen med kommunsektorn kommer att förbättras, så att det inte blir som med det system som nu kommer att verkställas om tolv dagar.

När det gäller den ekonomiska påverkan på kommunsektorn beräknas inkomsten från fastighetsskatten enligt propositionen om avskaffad statlig fastighetsskatt till 12 060 miljoner kronor per år 2008. Fördelningen baseras på ett enhetligt belopp på drygt 1 300 kronor per invånare. Det generella statsbidraget sänks med motsvarande belopp. Effekterna neutraliseras både för staten och för varje kommun.

Men vad händer i framtiden med alla de kommuner som dras med utflyttning och som på sikt får allt lägre intäkter från fastighetsskatten? Förändringen av fastighetsskatten är inte bara orättvis för att den låter slott och koja beskattas lika. Den är också orättvis för att den kommer att leda till ökade regionala klyftor. Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation 1.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 13 §.)

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU4
Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. (prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 50 AGNETA GILLE (s):

Fru talman! Man tror inte att räntorna på statsskulden ska vara en så stor politisk fråga. Men oj, vad det är mycket politik i betänkandet!

Jag vill berätta en historia för er om min goda vän Svea. Svea äger en stor förmögenhet. Den har gått i arv från generation till generation. Det är en förmögenhet som är välskött och som dessutom ger en avkastning till Svea. Men eftersom Svea också har lån har hon utgifter, och det finns skulder att betala av.

Det bästa för henne är att hennes förmögenhet ger en så stor avkastning att hon kan betala alla räntor på lånet för den avkastning hon får. Dessutom får hon pengar över av avkastningen.

Hennes man, som har hjälpt henne att förvalta förmögenheten, har gjort det på ett bra och framgångsrikt sätt. En avbetalningsplan för skulden har upprättats. Svea har allting – alla skulder och tillgångar – under kontroll. Allt var välskött.

Men det värsta för Svea var att hon bytte man. Den nya mannen påstår nu att Svea är urkass på att förvalta förmögenheten. Hon kan inte alls hantera den, så hon ska inte ha den kvar. Hon ska genast, så fort som möjligt, göra sig av med förmögenheten trots att den ger henne mer pengar tillbaka än hon skulle få om hon skulle sälja ut den och bli av med den. Om hon skulle sälja förmögenheten skulle de nya ägarna göra intäkter på Sveas i generationer ärvda förmögenhet.

Min fråga är: Vilket råd skulle ni ge till Svea? Svenska folket har förstått den här historien. I varje opinionsmätning säger i stort sett alla att Svea ska ha kvar förmögenheten, för den ger en väldig intäkt och vinst åt Svea. Men de som inte förstår och inte vill förstå är den nuvarande högerregeringen.

Den stora politiska frågan i år är om staten ska äga egendom eller sälja av sina bolag och betala av på skulden. Jag vet precis vad mina politiska motståndare från högern säger i debatten. Jag har hört många debatter om detta. Men det här betänkandet handlar om just statsskulden.

Det finns saker att göra som politiker, och man gör många dumma saker. Men jag tycker ändå att det finns gränser för hur dumma saker man får göra som politiker.

Det hade varit intressant om Mats Odell hade varit här i kammaren i dag. Under förra mandatperioden, när vi var kolleger i finansutskottet, debatterade vi statsskuldsräntorna, och han var med och var väldigt aktiv i den debatten. Redan då var han klart för att sälja ut allting och göra sig av med det som staten äger. Han raljerade över den ekonomiska politiken.

I dag sitter Mats Odell i regeringen och verkställer en politik som bränner på högkonjunkturen med orättvisa skattesänkningar som ger nästan alla sänkningar till de redan väldigt förmögna. Inflationen går upp. Räntorna går upp. Allt blir betydligt dyrare, och värst drabbas de utsatta grupperna i samhället: de sjuka, de arbetslösa och våra pensionärer.

I det läget gör man sig av med statens viktiga bolag och statens förmögenhet. De är välskötta och ger en avkastning till statskassan som varje år överstiger de räntebetalningar som våra motståndare uppehåller sig vid.

I den tidigare debatten här i kammaren fick vi ofta höra att Sverige leder statsskuldsigan i Europa och att det var ett måste att betala av på statsskulden. Men jag har tittat lite på de siffror som vi har fått från bland andra OECD, och de visar tydligt att bland de 19 EU-länderna ligger Sverige på sjunde plats. Vi är sjunde bäst i klassen när det gäller att ha en låg statsskuld. Vår statsskuld är lägre än den genomsnittliga för övriga EU-länder. Då blir min fråga ännu viktigare: Varför denna hysteri med att sälja bolag och att göra sig av med statsskulden? Är det bara av ideologiska skäl? Varje opinionsundersökning visar att man gör något som svenska folket inte vill att man ska göra.

I Uppsala kommun sade högern, som har majoritet i dag, att det första man skulle göra var att sälja kommunens bolag, för kommunen skulle inte äga bolag. Men nu ska ni få höra! Jag vill ändå ge heder åt de kommunpolitikerna, trots att de är mina motståndare. När tjänstemännen i kommunen hade räknat på försäljningen fann man att det var en mycket dålig affär för kommunen. I det läget backade även högerpolitikerna.

Man ska inte driva sina ideologiska frågor in absurdum, som Odell gör i detta fall. Dessa utförsäljningar har hanterats mycket dåligt av en högerregering som inte bryr sig om vilka kostnader Sverige får på grund av detta och vad det leder till. Det leder enbart till att Sverige blir fattigare i framtiden.

Jag riktar mig till mina politiska motståndare. Visa mod! Tala om för era partikamrater i regeringen, eller våga trycka på rätt knapp här i kammaren, att det nu är dags att blåsa av vansinnet med att sälja av alla bolag och betala på statsskulden. Jag tycker att vi ska ge svenska folket den julklassen att låta dem få tillbaka dessa bolag som ger stabilitet i ekonomin.

Eftersom vår socialdemokratiska budget har fallit här i riksdagen har vi bara ett särskilt yttrande i detta ärende. Jag har inget yrkande.

(Applåder)

Anf. 51 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Vi kan nog vara överens över partigränserna om att ägande ger makt. Det är väl detta som en stor del av den politiska striden handlar om.

Till skillnad från högern anser vi att medborgarnas gemensamma ägande behöver öka, medan högern gärna stärker det privata ägandet. Man kan väl säga att de för en kamp för de 200 000 som äger 98 procent av det totala aktievärdet på börsen. Det är en stor skillnad i det politiska arbete som då bedrivs.

Regeringen har en märklig dubbelhet i sin syn på ägandefrågor. Det är tydligt att ägande ska ge mycket långtgående, ja närmast absoluta rättigheter. Samtidigt ska ägandet begränsas just när det är staten, alltså vi gemensamt, som äger något. Staten ska inte agera för att uppnå mål som är eller skulle kunna vara viktiga för ägaren, och helst ska staten inte äga någonting alls, vare sig om det är ett bra eller dåligt ägande också enligt strikta marknadskriterier. Det är lite märkligt. Kanske är det ingen dubbelhet i regeringens tänkande utan snarare en alldeles enastående nyliberal enkelspårighet.

Regeringen brukar genom Mats Odell prata om konkurrenssnedvridning och risk för inoptimala investeringsbeslut. Vi kan till att börja med konstatera att en utförsäljning av de här företagen i flera fall minskar konkurrensen. I andra fall blir det naturliga monopolvinster som i stället för att tillfalla medborgarna i allmänhet tillfaller rikare investerare i synnerhet. Om detta är snett eller inte beror nog på vems sida man står.

Ni brukar prata om optimala investeringsbeslut. Odell och regeringen undviker viktiga investeringar för framtiden över huvud taget. De pengar som kommer in till statskassan från de här utdelningarna används i huvudsak till skattesänkningar, och de pengar som ska komma in från utförsäljningarna ska gå till att betala av på statsskulden i ett land som har en av de bästa ekonomierna i världen. Vi har en nettoförmögenhet på 574 miljarder nästa år enligt budgetpropositionen, och ni undviker framtidsinvesteringar och säljer ut våra möjligheter.

En bra och ansvarsfull ägare skulle ha haft intresse av att investera i framtiden nu i goda tider. Vi vet att vi har klimatförändringar. Vi behöver en livsnödvändig miljöomställning. Vi behöver bygga ut vår infrastruktur, till exempel järnvägar. Vi behöver nya forskningsrön och ny teknik. Allt detta låter ni bli att göra. I stället säljer ni ut våra gemensamma tillgångar, något som ni inte har stöd för ens bland era egna väljare.

Synovate har gjort en opinionsundersökning där det visar sig att en majoritet av svenska folket skulle vilja folkomrösta om utförsäljningarna. En stor majoritet skulle då rösta nej. Jag blir till och med kontaktad av borgerliga väljare som säger att de står på Vänsterpartiets sida i den här frågan och tycker att regeringen och högern inte fattar någonting. Man menar att högern inte ens tar ekonomiskt kloka beslut utan avsäger sig stora möjligheter.

Man kan undra hur det ska gå med de här försäljningarna. Jag kan inte säga att de har skötts särskilt skickligt. Det finns inget förtroende kvar över huvud taget. Det är jäv. Det är tjänstemän som har gjort katastrofala insatser i sina tidigare uppdrag, hos Carnegie till exempel, som får förtroende från regeringen att sälja ut våra tillgångar.

Trots att man hade lovat att man skulle vara en lyssnande regering tror jag inte att man tänker ändra sig och lyssna på de invändningar som faktiskt finns. Men jag försöker återigen: Stanna upp! Bromsa! Tänk till,

och lyssna på den opinion som finns! Behåll våra gemensamma tillgångar och styr utvecklingen för samhällets gemensamma bästa.

Fast så kommer det väl inte att bli. Ni vill ju sprida ägandet, som ni säger. Just nu är vi 9,2 miljoner aktieägare i några av dessa bolag. Inte tror jag att det blir någon teleoperatör eller något sjukvårdsbiträde som tar över bolagen. Nej, det blir nog någon av de 200 000 som redan äger 98 procent av aktievärdet på börsen. Vi har inte råd med sådant.

Vi måste tänka efter. Vi har ett ansvar för demokratin också. Nu svinger ni det.

Jag gör ett sista försök. Jag kan åtminstone ha en from förhoppning att ni trots det idiotiska förslaget att sälja ut bolagen åtminstone använder intäkterna till något vettigare än att betala av på statsskulden.

Det är genom investeringar i dag vi bygger framtiden. Vi fattar beslut i dag som påverkar kommande generationer. Använd pengarna till infrastrukturinvesteringar, till miljöteknik eller till att bygga nya gemensamma bolag! Vi vet att det är bristande konkurrens till exempel på bankmarknaden och inom andra områden.

Fru talman! Jag tror faktiskt inte – men man vet aldrig – att jag kommer att stå i den här talarstolen mer i år. Därför vill jag passa på att önska fru talmannen och kammarkansliet en god jul och ett gott nytt år. Det vill jag även önska mina kolleger i finansutskottet.

Anf. 52 ROGER TIEFENSEE (c):

Fru talman! Ledamöter och åhörare! När vi diskuterar olika utgiftsområden här i riksdagen är det vanliga att högre anslag skapar förutsättningar för mer verksamhet, mer välfärd. Med anslagen på utgiftsområde 26, Statsskuldsräntor, är det precis tvärtom. Högre räntekostnader på statsskulden tränger undan resurser för välfärdsverksamhet. Så är det.

Därför är det glädjande att statsskuldsräntorna minskar under den budgetperiod som vi har framför oss. I år beräknas de utgiftsmässiga statsskuldsräntorna uppgå till 42 miljarder. 2010 beräknas de räntorna uppgå till 34,4 miljarder. Statsskuldens andel av bnp förväntas till 2010 ha fallit till ungefär 23 procent.

Den lägre statsskulden och de lägre utgiftsräntorna beror bland annat på den planerade försäljningen av statliga aktieinnehav.

Men, fru talman, uppenbarligen har oppositionen problem med att alliansen vill minska statsskulden. Agneta Gille sade tidigare att det var vansinne att betala av på statsskulden, och vi hörde liknande tongångar från Ulla Andersson.

Centerpartiet och alliansen gemensamt anser att skattebetalarnas pengar ska användas till rätt saker. De pengar som i dag är låsta i spritfabriker, kontor och banker gör större nytta om de i stället används till att minska statsskulden och ge utrymme till framtida investeringar i både välfärd och infrastruktur.

Sedan, fru talman, skulle jag vilja kommentera oppositionens envetna tal om utförsäljning av statliga företag. Det är en försäljning av statliga företag och inget annat som vi gör. Termen utförsäljning innebär att något realiseras, att tillgångar slumpas bort.

Regeringen har inget mandat att rea bort statliga tillgångar. Riksdagen har bemyndigat regeringen att minska ägandet i sex statliga bolag på det sätt som är affärsmässigt bäst.

Prot. 2007/08:48
20 december

Statsskuldsräntor m.m.

Då kan man ju, fru talman, fundera på vad som menas med ”affärs­mässigt bäst”. Jo, med en affärs­mässig bedömning menar vi att vi vid försäljningen ska värna om skattebetalarna, att de får så bra betalt för sina tillgångar som möjligt, men det handlar också om att de aktuella företagen ska få bästa möjliga förutsättningar att utvecklas.

Agneta Gille pratade tidigare i debatten om Svea. Det var fyndigt. Jag kan väl säga att Svea kanske har bytt upp sig och fått en bättre man. Det är nämligen fel att påstå att avkastningen från statliga aktieinnehav är större än de minskade räntekostnader som försäljningarna kommer att medföra. Man kan inte varje år, inte ens Svea, räkna med engångsutbetalningar, i detta fall från Telia Sonera.

Fru talman! Eftersom det här kommer att vara mitt sista anförande för det här året vill jag passa på att önska fru talmannen och mina kolleger i finansutskottet en riktigt god jul och ett gott nytt år.

Anf. 53 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag kunde inte hålla mig. Men så är det när man står och påstår en massa konstigheter i talarstolen från Centerpartiets sida.

Utförsäljning handlar om att rea. När ni till exempel sålde andelen i Telia gjorde ni det till ett underpris. För det har ni också blivit KU-anmälda. Det är ganska intressant, eller hur?

Jag tror också att det kan ses som utförsäljning när naturliga monopol tillfaller privata intressenter. För det ger ju en oerhörd makt. Jag tycker att du, som centerpartist, borde vara väldigt orolig när naturliga monopol faller i privata bolags händer. Det får stora konsekvenser i till exempel infrastruktur, som telenätet.

Sedan säger du att man inte alltid kan räkna med årliga aktieutdelningar. Nej, det kan man inte. Men jag trodde att vi ägde gemensamma bolag för att vi ville styra samhället i en viss riktning, för att vi ville upprätthålla konkurrens på marknaden. Vi vill självklart också ha god ekonomi i bolagen. Ibland går det bättre, och ibland går det lite sämre. Men hittills har våra bolag varit väldigt välskötta, och de har fungerat väl. Det tror jag inte att Roger Tiefensee kan bestrida.

Sedan får vi intäkter till staten som vi kan använda till välfärd, och det tycker jag är ett bra sätt att arbeta. Jag tror – eller jag vet – att det stora flertalet medborgare stöder en sådan politik. Det var det jag försökte redovisa tidigare. Befolkningen, invånarna, alltså de som äger de här bolagen i dag, vill inte se en utförsäljning utan skulle vilja ha en folkomröstning där de fick säga nej.

Anf. 54 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Det är helt rätt, som Ulla Andersson säger, att det är välskötta bolag och att de har fungerat väl. Det kommer också att avspeglats i priset. Därmed kommer det inte att bli några realisationer. Det kommer att bli bra avkastning för skattebetalarna, och det kommer att bli affärs­mässigt bra för företagen som ska arbeta vidare på de konkurrensutsatta marknader som finns.

Ulla Andersson påstår hela tiden att vinsterna i de statliga företagen är större än kostnaderna. Om det skulle vara så skulle jag se framför mig ett stort program från Vänsterpartiet om att vi skulle låna mer och köpa upp hela näringslivet. Sådana tankar har ju funnits i skrifter från Väs-

terpartiet. Vad är det som står först på Vänsterpartiets uppköpslista? Jag antar att det finns en sådan.

Prot. 2007/08:48
20 december

Anf. 55 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Roger Tiefensee försöker återigen påstå att det inte blir realisation. Ni har ju redan reat Teliaaktierna. Förnekar du det? Ni sålde dem till ett underpris. Ni gav till och med en extrarabatt, och ni är KU-anmälda för den affären. Ändå har du mage att stå här och påstå att ni inte rear någonting. Jag blir alldeles bestört.

I era uträkningar har ni inte heller räknat upp det framtida aktievärdet, utan ni har bara räknat med noll. Vi har bett RUT att titta på det här och fått fram att det de facto är så.

Sedan har ni ju misskött den här utförsäljningen totalt. Det finns likasom inget förtroende kvar i fråga om att ni ska klara av att hantera det här.

Det har varit otaliga debatter i den här kammaren, och jag vet inte hur många affärer ni har haft i den här frågan. Odell har gjort ett bedrövligt jobb. Han har anställt människor som av Finansinspektionen har fått svidande kritik. En hel styrelse har fått avgå. Vd:n har fått gå. Odell tyckte att en person som hade ansvar för att kontrollera det här bolagets affärer var den bästa som kunde hålla i de här utförsäljningarna. Sedan tillsätter ni ett jävigt försäljningsråd. Och så tror ni att medborgarna tycker: Ja, det här kommer regeringen att sköta så bra. Vi har fullt förtroende när det gäller det här.

Ni skapar en otrolig oro. Ni borde ta till er den oron och försöka stanna upp, bromsa och ställa er frågan: Är det så att vi inte är ofelbara, att även vi kan göra fel? Det hade varit en ganska fin och ödmjuk julklapp till svenska folket, tycker jag.

Framför allt handlar det om utförsäljningar – javisst. Ni rear våra gemensamma tillgångar som vi kunde ha till att bygga välfärden framöver. Och visst, jag anser att vi behöver utveckla det gemensamma ägandet. Vi behöver bygga infrastruktur. Vi behöver satsa på miljöteknik. Vi har klimatförändringar som vi behöver ta tag i. Då kan man inte luta sig tillbaka som regeringen gör och bara vara blasé.

Anf. 56 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Jag tackar Ulla Andersson för det sista lilla svaret på min fråga. Givetvis behöver vi bygga infrastruktur. Men det som jag ser i förlängningen av Ulla Anderssons resonemang är att staten ska börja köpa bolag, eftersom det är en så jättebra affärsidé att börja låna pengar för att köpa upp näringslivet. Jag fick inget svar på vad som stod först på Vänsterpartiets uppköpslista. Jag förutsätter att det finns en sådan med det resonemang som förs.

Anf. 57 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Det är intressant att höra hur man kan förvränga olika saker när det gäller de här försäljningarna. Jag får stryka under allt som Ulla sade. Det handlar om att rea ut bolag.

Jag reagerade på att Roger Tiefensee i talarstolen står och talar om att utdelningarna inte överstiger de räntekostnader som kommer att sjunka på statsskulden. Men, Roger Tiefensee, du borde ha läst på lite bättre

Statsskuldsräntor m.m.

innan du gick upp i talarstolen och sade så. När vi tittar på det underlag som finns från de tidigare åren kan vi se att utdelningarna från de statliga bolagen till statens kassa kraftigt har överstigit den sänkning man får av räntan. Så det stämmer inte det du står och säger i talarstolen. Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Anf. 58 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Man kan i år se att utdelningarna från de företag som finns i planen skulle vara i storleksordningen 16 miljarder. 9,7 miljarder av det är engångsutbetalning från Telia. Om man tittar på vad det bedömda värdet är skulle det minska statsskuldsräntorna med över 10 miljarder. Så redan där har du svaret på din fråga.

Anf. 59 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Jag hoppas att svenska folket har möjlighet att lyssna till detta. De skulle kanske reagera precis som jag. Visst är det fantastiskt att svenska staten äger ett bolag som kan göra en utdelning tillbaka till staten på över 9 miljarder.

Det säger ni att ni inte tycker är bra: Det vill vi inte ha, utan vi vill i stället ge det till en privat eller någon annan aktör som kan få de 9 miljarderna. För det ska inte tillägnas det svenska folket. Om man gör sig av med det kan det komma ut på den privata marknaden, och så kan de få göra de stora vinsterna i stället. Det är mycket bättre. Därför rear vi ut till ett underpris till dem som har köpt Teliaaktier. Det är en politik som för mig rimmar väldigt illa.

Vi har samma sak med Vasakronan och med många av de bolag som ni nu ska sälja. De har varit värderade väldigt högt. Vasakronan värderades till 40 miljarder, men med fastighetsfrågorna nu har det sjunkit med 30 procent. Det motsvarar 12 miljarder nu för Vasakronan. Ni håller ändå fast vid, av ideologiska skäl, att sälja ut.

Jag hoppas att Svea tar sig en riktig funderare på vilken man hon har skaffat sig. Jag hoppas att hon tar ut skilsmässa. Den kommer nog att verkställas 2010.

(Applåder)

Anf. 60 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Agneta Gilles resonemang om Vasakronan är intressant. Om man skulle fullfölja det skulle vi ha sålt snabbare, om man skulle försöka tjäna försäljningen med hur en tillfällig värdering är. Vi vill göra försäljningarna i god anda. Vi vill göra dem affärsmässigt bäst, gå igenom så tydligt som möjligt.

För tre av de här bolagen, Telia, Nordea och OMX, fanns ju redan bemyndiganden från riksdagen, begärda av den tidigare socialdemokratiska regeringen, att kunna gå vidare och sälja. Om ni tycker att det hade varit en så dålig politik skulle ni ha gått till val på att dra tillbaka de bemyndigandena. Jag har inte hört något sådant förslag.

Det är så tydligt att ni i opposition nu blöter fingret och ser att nu blåser det åt det här hållet och så anpassar ni er politik efter det. Jag tycker att det är synd att Socialdemokraterna inte längre agerar som ett statsbärande parti utan är väldigt populistiskt i opposition.

Anf. 61 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Jag vill gärna instämma helt och fullt i Roger Tiefensees inlägg. Eftersom det var så sakligt vilseledande uppgifter från Agneta Gille och Ulla Andersson vill jag komplettera med att nämna några exempel.

Vi gjorde en beräkning i finansutskottet med hjälp av riksdagens utredningstjänst av avkastningen på OMX, Nordea och Telia. Om man lägger in de engångsutdelningar som har varit den senaste tiden, tittar på fem års genomsnitt och jämför det med vad statsskulden skulle minska med och de mindre räntekostnader som skulle bli såg man att det var lönsamt ur statlig synpunkt att avyttra de tre bolagen.

Ett annat exempel är när Mats Odell var på Vin & Sprits bolagsstämma och fick den högsta utdelningen, symboliserad av en check i handen, från Vin & Sprit någonsin på 725 miljoner kronor. Det bolaget värderas enligt medieuppgifter till något mellan 30 och 60 miljarder kronor. Om man tar 40 miljarder i värdering av Vin & Sprit och räknar med att statsskuldsräntan är 4 procent ger det 1 600 miljoner som borde vara en rimlig utdelning.

Men man får bara 725 miljoner i den högsta utdelningen någonsin. Det indikerar att det inte är speciellt god förmögenhetsförvaltning att äga de här företagen på en konkurrensutsatt marknad.

Jag noterar också att vänsterpartierna, alltså Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, har varit emot alla sådana åtgärder för att öka konkurrensen i svensk ekonomi. På 90-talet exempelvis sålde man företag som SSAB och Procordia. Det har inte varit något klagomål mot detta senare. Socialdemokraterna har försökt sälja – kanske mindre lyckat – Telia i en delprivatisering under 90-talets andra hälft.

Vi har haft en avreglering av telemarknaden som Socialdemokraterna var emot och som har varit en viktig grund för den telekomsuccé vi har haft i Sverige. Byggandet av Arlanda Express var det också högljudda klagomål på. Men det uppfattar alla i dag som oerhört viktiga och kloka investeringar. Så kommer det också att vara med de här försäljningarna av statliga företag. Efter några år kommer de att accepteras och konstateras vara kloka och rimliga åtgärder.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

9 § Avgiften till Europeiska gemenskapen

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2007/08:FiU5
Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen (prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 62 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Nu ska vi diskutera Sveriges avgift till den europeiska gemenskapen. Men innan jag gör det måste jag kort kommentera denna

Prot. 2007/08:48
20 december

Statsskuldsräntor m.m.

*Avgiften till
Europeiska
gemenskapen*

märkliga dag. Vi har från riksdagens talarstol fått höra vad de gjorde på banken för att deras kunder skulle kunna skattesmita.

Att stå i riksdagens talarstol och skryta över ekonomisk brottslighet och hur det gick till att ta ut pengar från konton och lägga in dem i bankväxlar i kundernas fack för att de skulle kunna slippa förmögenhetsskatt tycker jag är ett mycket allvarligt brott. Det är ett brottserkännande som är så allvarligt att jag funderar på vad som ska hända. Visserligen har jag alltid funderat på vad de gjorde på banken efter tre, men att det var ekonomisk brottslighet de höll på med hade jag ingen aning om.

Vi förutsätter att lagar följs och att avgifter betalas så att man följer överenskommelser. Det är också på det sättet jag kan komma in på betänkandet FiU5.

Vi kan konstatera att svensk budgetpolitik för EU ligger fast. 2006 har en budgetöversyn gjorts i syfte att förbättra revisionen och kontrollsystemet. Vi kan konstatera att vi är med i EU just för att vi vill förbättra allt arbete, både när det gäller budget och översyn och EU:s politik över huvud taget. Vi vill ha ett rättvisare EU, precis som vi vill ha ett rättvisare Sverige.

Vi socialdemokrater vill ha en restriktiv EU-budget. Vi är missnöjda med den överenskommelse som innebar en fördyring av det så kallade Galileoprogrammet, det vill säga det europeiska navigeringssystem som ska byggas upp. Det blir dyrare än den beräkning som regeringen redovisade, och den fick inte igenom sina krav i förhandlingen om budgeten för 2008 i Ekofin. Det beklagar vi.

Avgiften till EU brukar diskuteras i samband med EU-valrörelser. Egentligen borde vi diskutera den mycket mer i det politiska arbetet, för det påverkar oss. Det har vi stor möjlighet att göra särskilt under våren, då vi ska diskutera långtidsbudgeten. Finansutskottet kommer att behandla detta under våren. Det är en balansgång mellan vad vi ska göra gemensamt och solidariskt mellan EU-länderna tillsammans och vad som respektive land självt ska göra.

Vad vi ska göra tillsammans är självklart tuffare miljöåtgärder. Vi ska hjälpas åt mot gränsöverskridande brott, såsom terrorism, sexhandel och människosmuggling. Vi ska förhindra sextrafficking och även jobbtrafficking. Vi ska jobba för jämställdhet mellan män och kvinnor.

EU-medborgaren i gemen kräver en restriktiv budget. EU ska inte dra på sig en för stor kostym som ingen vill betala. Det är därför vi ska bedriva en väldigt restriktiv budgetlinje när det gäller EU. Det är viktigt att vi reformerar och fasar ut det nuvarande jordbruksstödet. Vi behöver öppenhet, genomskinlighet och effektiv kontroll av användningen av EU-medel. Vi behöver också verka för att EU-parlamentet av både säkerhetsskäl, budgetskalet och miljöskäl lokaliseras endast till Bryssel.

Avslutningsvis vill jag också bara påminna om bakgrunden till EU. Det var faktiskt fred – att vi aldrig mer ska kriga med varandra på den här kontinenten. Vad är väl då bättre än att avsluta sitt sista anförande på terminen med att ge alla en julhälsning om fred på jorden och ökad förståelse över gränserna?

Jag vill också passa på att säga god jul och gott nytt år till all personal i Riksdagshuset och till alla mina kolleger inklusive talmannen. Vi hoppas på ett bättre år med minskade klyftor och ökad rättvisa!
(Applåder)

Anf. 63 PEDER WACHTMEISTER (m):

Fru talman! Som siste talare för året skulle man då kunna avsluta genom att vara jultomte och tala så kort som möjligt så att alla i salen blir nöjda över att få komma hem. Men riktigt så enkelt är det inte.

Jag var av ett enigt utskott utsänd till Bryssel och kom hem i går. Där hölls ett möte med budgetkontrollutskottet. Närvarande var också den europeiska revisionen, vår egen riksrevision och ett antal kommissionärer. Man blir ganska imponerad av hur pass tufft kommissionen i dag behandlas när det gäller att hålla i kostnader.

Vi kom dessutom att från varje land få ta fram en nationell deklaration om hur vi här i riksdagen ska hantera de pengar vi får från EU och som sedan ska rapporteras tillbaka till kommissionen. Hur man använder pengarna är egentligen betydligt viktigare än att det satsas 30 miljarder.

Vi vet i dag att jordbruket får en väldigt stor del av pengarna. Bönderna sköter sig ofta väldigt väl, så det är rätt lätt att kontrollera pengarna. Men ju mer pengar man för över regionalt till olika länder desto svårare är det att hålla kontroll på dem. Vi vet i dag att ungefär 12 procent – det är den siffra jag fick höra i går – av de pengar som går ut till länderna är svåra att veta vart de tar vägen. De har inte försvunnit ur systemet, men redovisningen kan vara svår.

Vi vet till exempel att Grekland har svårt att redovisa för 500 miljoner euro – alltså 5 miljarder kronor. Då kan man fråga sig vad kommissionen håller på med. Kommissionärerna Hübner och Špidla blev hårt ansatta om detta och kunde inte riktigt svara på frågan. Men vi ser fram emot en bättre och vassare kontroll.

Vad gäller Galileo är vi i den här salen helt eniga om att det var olycksaligt att man var tvungen att plocka fram över 2 miljarder till. Vi hoppas att dessa pengar inte går åt. Men förhandlingarna sköttes väl från den svenska regeringen.

Jag ber därmed också att få önska god jul och gott nytt år!

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

10 § Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m.

Föredrogs

finansutskottets betänkande 2007/08:FiU9

Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m. (prop. 2007/08:35).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

Prot. 2007/08:48
20 december

*Avgiften till
Europeiska
gemenskapen*

11 § Gränsöverskridande fusioner, m.m.

Föredrogs
civilutskottets betänkande 2007/08:CU4
Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

12 § Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Föredrogs
arbetsmarknadsutskottets betänkande 2007/08:AU3
Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner (prop. 2007/08:20).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

13 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Punkt 10 (Fastighetsfrågor)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

Votering:

186 för utskottet

116 för res. 1

47 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 26 c, 19 fp, 20 kd, 19 v, 12 mp

För res. 1: 116 s

Frånvarande: 14 s, 7 m, 3 c, 9 fp, 4 kd, 3 v, 7 mp

Punkt 13 (Information om förhållandena i den finansiella sektorn)

1. utskottet

2. res. 3 (s)

Votering:

189 för utskottet

117 för res. 3

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 26 c, 20 fp, 21 kd, 19 v, 13 mp

För res. 3: 117 s

Frånvarande: 13 s, 7 m, 3 c, 8 fp, 3 kd, 3 v, 6 mp

1. utskottet
2. res. 4 (v)

Votering:

287 för utskottet

19 för res. 4

43 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 117 s, 90 m, 26 c, 20 fp, 21 kd, 13 mp

För res. 4: 19 v

Frånvarande: 13 s, 7 m, 3 c, 8 fp, 3 kd, 3 v, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU3 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Punkt 3 (Kommunalekonomisk utjämning)

Utskottets förslag till beslut med godkännande av

1. utskottets motivering
2. motiveringen i res. 1 (s, v, mp)

Votering:

157 för utskottet

148 för res. 1

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut med godkännande av utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 90 m, 26 c, 20 fp, 20 kd

För res. 1: 116 s, 19 v, 13 mp

Frånvarande: 13 s, 7 m, 3 c, 8 fp, 4 kd, 3 v, 6 mp

Punkt 4 (Jämställda löner i kommunsektorn)

Propositioner ställdes först beträffande utskottets förslag till beslut och därefter i fråga om motiveringen.

Förslag till beslut:

1. utskottet

2. res. 2 (v)

Votering:

174 för utskottet

19 för res. 2

112 avstod

44 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut.

Peter Jeppsson (s) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 5 s, 89 m, 26 c, 20 fp, 21 kd, 13 mp

För res. 2: 19 v

Avstod: 112 s

Frånvarande: 13 s, 8 m, 3 c, 8 fp, 3 kd, 3 v, 6 mp

Motiveringen:

Godkännande av

1. utskottets motivering

2. motiveringen i res. 3 (s)

Votering:

171 för utskottet

115 för res. 3

19 avstod

44 frånvarande

Kammaren godkände utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 90 m, 26 c, 20 fp, 21 kd, 13 mp

För res. 3: 115 s

Avstod: 19 v

Frånvarande: 14 s, 7 m, 3 c, 8 fp, 3 kd, 3 v, 6 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU4 Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU5 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU9 Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU4 Gränsöverskridande fusioner, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

AU3 Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Kammaren biföll utskottets förslag.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.42 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 13.52 för att finansutskottet skulle beredas möjlighet att sammanträda.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.52.

14 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Finansutskottets betänkande
2007/08:FiU10 Statsbudget för 2008

Prot. 2007/08:48
20 december

15 § Kammaren åtskildes kl. 13.54.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med 7 §
anf. 36 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Avsigelser.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till utskott.....	1
4 § Meddelande om partiledardebatt.....	2
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	2
6 § Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	2
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU2	2
Anf. 1 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (m).....	2
Anf. 2 SONIA KARLSSON (s)	3
Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v)	4
Anf. 4 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp).....	6
Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd).....	7
Anf. 6 ULLA ANDERSSON (v) replik	9
Anf. 7 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	10
Anf. 8 ULLA ANDERSSON (v) replik	10
Anf. 9 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	11
Anf. 10 SONIA KARLSSON (s) replik	12
Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	12
Anf. 12 SONIA KARLSSON (s) replik	13
Anf. 13 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	13
Anf. 14 LARS ELINDERSON (m).....	13
Anf. 15 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp) replik	15
Anf. 16 LARS ELINDERSON (m) replik	15
Anf. 17 CHRISTOPHER ÖDMANN (mp) replik	16
Anf. 18 LARS ELINDERSON (m) replik	16
Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c).....	16
Anf. 20 JOHAN PEHRSON (fp)	17
Anf. 21 ULLA ANDERSSON (v) replik	19
Anf. 22 JOHAN PEHRSON (fp) replik	20
Anf. 23 ULLA ANDERSSON (v) replik	20
Anf. 24 JOHAN PEHRSON (fp) replik	21
Anf. 25 SONIA KARLSSON (s) replik	21
Anf. 26 JOHAN PEHRSON (fp) replik	21
Anf. 27 SONIA KARLSSON (s) replik	22
Anf. 28 JOHAN PEHRSON (fp) replik	22
(Beslut fattades under 13 §.)	23
7 § Allmänna bidrag till kommuner	23
Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU3	23
Anf. 29 LARS ELINDERSON (m).....	23
Anf. 30 TOMMY TERNEMAR (s)	23
Anf. 31 ULLA ANDERSSON (v)	25
Anf. 32 MIKAELA VALTERSSON (mp).....	28
Anf. 33 ANNA LILLIEHÖÖK (m)	30
Anf. 34 ULLA ANDERSSON (v) replik	32
Anf. 35 ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik	33

Anf. 36	ULLA ANDERSSON (v) replik	33	Prot. 2007/08:48
Anf. 37	ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik	34	20 december
Anf. 38	TOMMY TERNEMAR (s) replik	34	
Anf. 39	ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik	35	
Anf. 40	TOMMY TERNEMAR (s) replik	35	
Anf. 41	ANNA LILLIEHÖÖK (m) replik	35	
Anf. 42	JÖRGEN JOHANSSON (c)	36	
Anf. 43	ULLA ANDERSSON (v) replik	38	
Anf. 44	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	39	
Anf. 45	ULLA ANDERSSON (v) replik	39	
Anf. 46	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	40	
Anf. 47	GUNNAR ANDRÉN (fp)	40	
Anf. 48	EMMA HENRIKSSON (kd)	43	
Anf. 49	JÖRGEN HELLMAN (s)	45	
	(Beslut fattades under 13 §.)	45	
8 §	Statsskuldsräntor m.m.	46	
	Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU4	46	
Anf. 50	AGNETA GILLE (s)	46	
Anf. 51	ULLA ANDERSSON (v)	47	
Anf. 52	ROGER TIEFENSEE (c)	49	
Anf. 53	ULLA ANDERSSON (v) replik	50	
Anf. 54	ROGER TIEFENSEE (c) replik	50	
Anf. 55	ULLA ANDERSSON (v) replik	51	
Anf. 56	ROGER TIEFENSEE (c) replik	51	
Anf. 57	AGNETA GILLE (s) replik	51	
Anf. 58	ROGER TIEFENSEE (c) replik	52	
Anf. 59	AGNETA GILLE (s) replik	52	
Anf. 60	ROGER TIEFENSEE (c) replik	52	
Anf. 61	STEFAN ATTEFALL (kd)	53	
	(Beslut fattades under 13 §.)	53	
9 §	Avgiften till Europeiska gemenskapen	53	
	Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU5	53	
Anf. 62	MONICA GREEN (s)	53	
Anf. 63	PEDER WACHTMEISTER (m)	55	
	(Beslut fattades under 13 §.)	55	
10 §	Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m.	55	
	Finansutskottets betänkande 2007/08:FiU9	55	
	(Beslut fattades under 13 §.)	55	
11 §	Gränsöverskridande fusioner, m.m.	56	
	Civilutskottets betänkande 2007/08:CU4	56	
	(Beslut fattades under 13 §.)	56	
12 §	Arbetsstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner	56	
	Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2007/08:AU3	56	
	(Beslut fattades under 13 §.)	56	
13 §	Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	56	

FiU2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	56
FiU3 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	57
FiU4 Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.	58
FiU5 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	58
FiU9 Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m.	58
CU4 Gränsöverskridande fusioner, m.m.	58
AU3 Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.....	58
Ajournering.....	58
Återupptagna förhandlingar	58
14 § Bordläggning.....	59
15 § Kammaren åtskildes kl. 13.54.	59

